

DRAUGAS

KATALIKIŠKAS LAIKRAŠTIS

PAŠVĖSTAS AMERIKOS LIETUVIU KATALIKU REIKALAMS

VOL. I. (METAI I.)

WILKES-BARRE, PA. AUGUST (RUGPJUČIO) 7. 1909.

Nr. 3.

IS SVETUR.

REVOLIUCIJA PERSIJOJE.

Nepaisant i Rusijos ir Anglijos protestus, Persijos revoliucionistai prisiartino prie sostines, paeme Teheraną ir numeie nuo sosto šachą. Bachtiariai (tokia tauta) atejo iš pietu, vedami Sardar'o Asad'o, ir susijunge su konstituejionalistais, kurie ejo i rytus nuo Rešto, Kazvino ir Kaukazo, vedami Sipahdar'o, Gilano provincijos gubernatoriaus. Sipahdar prikliavo kitados arkliais ir gyveno Tabrize. Atsižymejo tuo, kad apvale kelius, vedančius i tą miestą, nuo vagiu ir plėšiku. Jisai buvo vadu ta revoliucionistu, ką norejo isteigti respubliką su sostine Tabrize.

Prisiartinus konstituejionalistams ir bachtiariams prie Teherano, juos atlanke Anglijos ir Rusijos pasiuntiniu atstovai, reikalaujanti, kad jie grįžtu namo, nes kitaip esą, ateisų Anglijos ir Rusijos kareiviai ir išvaikysų juos. Tačiau Sipahdar neisigando ir pastate savo sąlygas. Jisai pareikalavo, kad jam ir Sardar Asad'ui butu teisė iesti i miestą su 150 savu kareiviu kiekvienam ir pasilikti tenai iki kol juodu neisitikinsų, kad konstitueija yra pildoma atsakomai; kad rusu kareiviai apleistu tuoju Persiją; kad reakcionališka ministerija butu tuoju atstatyta ir kad nauji ministariai butu išrinkti andžumanu (politišku kliubu) visoje Persijoje; kad provinciju gubernatoriai butu skiriami su vietiniu andžumanu žinia ir patvirtinimu — ir da du-tris mažesni reikalavimai. Rusijos ir Anglijos atstovai tu sąlygu neprieme. Už kelin dienu, kad revoliucionistai buvo jau pagal pačias Teherano sienas, tie atstovai apreiške, kad jie nusileisų keliomis sąlygomis, bet Sipahdar atsake, kad jisai pašukesių apie tat su jais Teherane. Persu kazokai (rusu oficieriu vedami) bande atmušti Sipahdar'o kareivius, bet liepos 13 d., kuomet jie buvo vakarineje miesto dalyje atsiginti nuo gresiamo revoliucionistu užpuolimo, didelis burys šiu pastaruju apjojo aplink miestą ir isilauže i jį iš siaures, užėme parlamentą, svetimtaučiu dali ir didesne miesto dali, išskyrus Gumo pliaciu, gulinti priešais kazarmes, kuriose stovi generolo Liachovo kazokai. Šachas tuo tarpu pasislepe Sultanabado rumuose, už miesto sienų; jo kareiviai gyne rumus, šaudydami iš muškietu, ir tuo pačiu tarpu šaude i parlamentą iš patranku. I parlamentą šaude teip-pat kazokai nuo Gumo pliaciaus, bet jiems buvo sunku išlaikyti prieš nuolatinius revoliucionistu užpuolimus. Šaudymai tęsesi diena ir nakti. Galop šachas nu-

sigando ir, lydimas Anglijos sepoju, nuvyko i Rusijos pasiuntinybes rumus, ant kuriu plevesavo Rusijos ir Anglijos veliavos. Persijos mulos (kunigai) ir atstovai, susirinkę parlamento namuose, apskelbe tuoju šachą atsakusiu nuo sosto ir apgarsino sosto ipedini Achmedą Mirzą (12 metu vaiką) šachu ir ištremtą Ul Mulk'ą vicšpatijos valdytoju, iki naujas šachas nepasieks pilnu metu. Sipahdaras tapo apskelbtas kares ministeriu. Generolas Liachovas, nebeturedamas prieš ką kovoti, pasisiulijo su savo kazokais naujai valdžiai. Pasiulijimas tapo priimtas. Kazokai atidave Sipahdarui ginklus, bet šis tuoju sugrazino juos jiems. Dabar Liachovo kazokai pildo mieste policijos priedermes. Revoliucionistai pasielge visai padoriai: nepleše, nevoge, nedegino nieko. Rusijos bankas, kuriame gulejo 10 milijonu doleriu, buvo tuoju apstatytas iejusiu miestu kareiviu ir jokios nuoskaudos jam nepadaryta.

Naujas šachas nera vyriausias numestojo nuo sosto, Mohamedo Ali, sunus, bet yra vyriausias sunus iš kunigaikštytes Kadžaru gimines. Jo motina norejusį pasiimti ji su savim ištremitan. Vaikišcius verkęs, kad ji pasodino ant sosto.

DIDELIS GAISRAS JAPONIJOJE.

Didelė ugnelė aplanke Japonijos miestą Osaką. Su-dege 15 tukstančiu namu, tarp ju bankai, dirbtuves ir muzejus. Tukstančiai žmonių pasiliko be pastoges ir maisto. Aukos, drapanos ir valgiai yra siunčiami padegelianis iš visu pusin, bet to visko toli neužtenka visiems. Daug vaiku verkia duonos, bet niekas jos negali pristatyti. Osaka yra didelis pramonijos centras ir skaito apie milijoną gyventuju. Namai daugiausiai mediniai, maži, sustatyti pagrečiam. Gatves siauros, kreivos. Gaisro nebuvo galima užgesinti pačioje pradžioje delto, kad nebuve užtek-tinai vandens.

ŽEMES DREBEJIMAI MEXIKOJE.

Pereitą savaitę Mexico provinciją, Guerrero, aplanke eile žemes drebejimu. Dabar yra tikrai žinoma, kad du miestu, Acapulco ir Chilpancingo, tapo sugriautu. Acapulco priedams nukentejo daug nuo vilnių. Sabatoje vanduo susyk atsitrauke trisdešimt penkiomis pedomis nuo krašto ir paskui su didele galybe ir smarkumu metesi atgal ant miesto, smaikindamas viską, kas dar nebuvo sugriuvę. Žmones yra priversti buti lauke ir kenteti nuolatinius tropikališkus lietus. Aukos pavargeliam renka-mos Mexico mieste ir kitur. Daug amerikiečių grįžta i Su-vecnytasias Valstijas.

IŠ SVETUR.

REVOLIUCIJA ISPANIJOJE.

Isivelimas i karę su Moroko ir nepasisekimai kovose su murais turejo liudnas pasekmes Ispanijoje. Pašaukus valdžiai atsarginius prie ginklu, kilo riaušės vienur-kitur. Daug atsarginiu buvo vedusiu, ir paliko pačias ir vaikus be kašnio duonos. Iš to atsirado neužganedimais, kuriais pasinaudojo revoliucionistai, socialistai ir net karlistai (Don Carlos'o, pretendento prie Ispanijos sosto, šalininkai). Katalonijoje, ypač Barcelonoje kilo atviras maištas. Kas tenai ištiesu darsi, šiuo tarpu sunku tikrai sužinoti, nes valdžia cenzuruoja telegramus. Tris dalykai tikrai žinomi: pirma, kareiviai atsisakę pradžioje šaudyti: maištininkus arba delto, kad ju buvo per mažai, arba delto, kad užjaute jiems; antra, judejimas buvo aiškiai revoliucioniškas ir priešbažnytinis; trečia, maištininkai išliejo visą savo apmaudą ant bažnyčių ir ju atstovu ir mažai pragaisties tepadare privatinei nuosavybei. Kunigai, vienuoliai ir vienuoles buvo vejami laukan iš namu ir vienuolynu, mušami, kankinami, galabijami. Sako, kad vienuoles, ką bande pabegti iš degančio vienuolyno, pėpuole i rankas isitusias minios ir nukentejo baises paniekimus: pav., jas valkioję pusnuges ir leizgyves po miesto gatves! Kunigus šaudę ir užmušinę net pas altorius! Vienuolius drasę i kašnelius ir nešioję juos po miestą, užkištus ant pagaliu!...

Generolas Brandos apšauke kares stovi ir tuojuo parode savo stiprią ranką. Subatoje (liepos 31 d.) jisai sutatęs 200 suimtu maišto vadovu pagal sieną ir sušaudęs mirėiop. Sako, kad tokiu kraujageringu ir beširdziu pasielgimu niekur nebuve nuo Paryžiaus komunos laiku (1871 m.).

Atejus tikresnems žinioms, parašysime apie tatei "Drauge" daugiau.

IŠ LIETUVIŠKU DIRVU AMERIKOJE

BALTIMORE, MD.

Liepos menesyje oras ne teip karštas, kaip buvo birželyje. Siuveju darbai eina gan gerai, tik dirbti šapose reikia ilgai, ir žmoneliai pavargsta o uždirba ne perdaug. Liepos 23 d. lietuvis Tamas Vosylius, eidamas iš darbo vakare netoli namu ant gatves Baltimore St., umai pakele rankas augštyr ir puole ant žemes. Pribego policmonas ir klause, kas jam pasidare, bet Vosylius jau nekalbejo. Nuveže jį i ligonbuti, kuriame jis ir numire, neatgavęs žado. Nabašnikas bene bus iš Keturvalakiu parapijos. Suvalku gubernijos. Amerikoje gyveno 28 metus; amžiaus apie 48 metus. Buvo siuvejas ir laike šapą. Tikejime buvo apsileidęs.

Baltimores lietuviai labai augštai save stotisi; tveria visokios mados draugijeles, bet užmiršta apie lietuviška mokyklą. Jos reikalai pavesti vienam kunigui ir kelioms vargingoms našlems. Tevai mažai vaiku siuncia i ję; jie velija, kad ju vaikus mokytu aires miesto mokyklose, kuriose vaikai nieko neišmoksta iš savo kalbos: nei rašyti nei skaityti lietuviškai...

J. Karalius.

NEW YORK.

Nau-Yorke lietuviu pusetinas burelis. Daugelis dirba prie laivu; uždirbtu gerai — jei tik nereiktu dalintis su "boseliais". Nemažas skaitlius turi darba "Uneda Biscuit Co." dirbtuveje; uždirba tenai nuo 9 iki 12 doleriu savaitei. Aplinkinese 149 ir 153 gatves gyvena apie 50 lietuviu šeimynu. Dirba prie taisymo ir plovimo tramvaju (karu); uždarbiai geri. Čia yra ir "foremanas" lietuvis, Steponas Bačelis, kursai myli savo žmones. Rasi čia keletą lietuviu mekaniku (indžimeriu), gerai suprantančiu savo darba. Merginu lietuviu bus čia keli simtai. Dirba jos visokius darbus: vienos skalbia, kitos tarnauja restauracijose, dar kitos esti tarnaitemis privatinuose namuose, bet beda toms, ką tarnauja pas žydus, nes tankiai pasijunta nuskriaustomis.

HASTINGS, N. Y.

Lietuviu čia 12 šeimynu. Dirba misingio dirbtuveje, kuri čia tapo pastatyta neseniai. Lietuviai čion tapo atgabenti dirbtuves savininku iš Waterbury, Conn.

YONKERS, N. Y.

Gyvena čia gražus lietuviu burelis. Turime dvi pašalpini draugiji: šv. Jono ir šv. Vincento. Keletas, susideję dalimis, isisteigeme didelę valgomuju daiktu saukrovą.

BOSTON, MASS.

Keistas "seimas" ivyko 25 d. liepos So. Bostone. Susivažiavo beveik visu New Englando S. L. R. K. A. kuopu delegatai... Su koku tikslu? Ar Susivienijimą tvirtinti ir platinti? — Ne, jie susivažiavo jį ardyti, griauti. Tiesa, kaikurie jūju nežinojo tikrojo susivažiavimo tikslo, nes "seimo" sumanytojai juos kviete kokios tai naujos sąjungos steigimui, tikrąjį tikslą — Susivienijimo skaldymą — gudriai paslepdami.

Susivažiavusieji, kaip pridera "tikriems katalikams", pirm pradesiant "darbą" atejo pasimelsti bažnyčioje (buvo tai nedeldienis). Čia patiko juos nesmagumas, ir tai labai didelis. Kun. T. Žilinskas, patyręs ju nedorus sumanytus, per pamokslą išrode, kaip ant delno, ju darbo pragaištīgumą.

"Seima" norejo kelti bažnytineje saleje, bet jos negavę, išsidangino miestan. Umai pasirode, kad norinčiu Susivienijimą skelti yra mažuma. Todėl, pasiginčiję, pasikarščiavę, išsiskirste. "Seima" ketino kelti tris dienas, bet užteko triju adynu. Kad seimapalaikis nesirodytu visai bergždžias, "butarta": prašalinti dabartinį pirmininką ir dar vieną kunigą išmesti visai iš Susivienijimo.

Sako, kad sumanytojai tureję "palaiminimą" savo nelabam darbui nuo dviejų kunigu, bet sunku tam tikėti: Ačiu Dievui, tie visi nedori projektai — neivyko!

Dar-gi reikia pažymeti, kad neseniai neva isteigtoji Bostone "Lietuviu Rymo-Kataliku Tautos Myletoju Sąjunga" turinti sąryši su viršminetu projektu.

"Draugo" draugas.

NASHUA, N. H.

Liepos 5 d. atsiliko čia iškilmingas apvaikš čiojimas Amerikos didžiausios šventės (nepriklausomybės dienos). Gatvėmis ejo puiki paroda, kurioje dalyvavo lietuvių šv. Kazimiero draugija. Miesto vyresnybė buvo paskirusi tris dovanas toms draugijoms, kurios bus didžiausios ir užsilikys parodoje gražiausiai. Parodon stojo daug ivairių draugijų (prancūzų, graikų ir k.). Pirmieji ejo kareiviai, paskui prancūzai, toliau airiai; lietuviai ejo ketvirtai. Ju užpakalyje važiuo karietoje klebonas, kun. Leonas Tyla. Parodai prisžiūrino New Hampshire gubernatorius. Praeinant lietuviams gubernatorius ir kiti dideli ponai nusieme kepures prieš šv. Kazimiero veliavą.

Lietuviai gavo 40 dol. dovanu už gražiausią pasielgtumą parodoje. Už tat reikia padekoti klebonui, kun. Tylai, nes jisai per du nedeldienių močino iš sakyklos, kaip reikia priderančiai pasielgti parodoje.

Liepos 18 d. čia buvo prakaibos apvaikščiojimui 40-metinių sukaktuvių lietuvių emigracijos i Ameriką. Kalbėjo kun. J. Žilinskas iš South Boston ir kun. M. Peža iš Lowell, Mass., — pirmas išdėstė istoriją lietuvių ateivių, antras išrodinėjo apšvietimo reikalingumą ir ragino visus gyventi meileje ir sutikime. Mokslo vadoveliams leisti sumesta prakalbu laiku \$34.80, o kad seniau buvo surinkta tam pačiam tikslui \$12.00, tai viso pasidaro \$46.80.

Spalio 3 d. vietinė šv. Kazimiero draugija rengia apvaikščiojimą 10-metinių sukaktuvių savo ikurimo. Iš vakaro, spalio 2 d. atsiliks balius O'Donnell'io saleje, o antrą dieną bus paroda ir prakalbos.

Naujai ikurtos draugijos šv. Petro ir Povilo reikalai, tiek girdeti, eina gerai. Nariu turi i 30.

Darbai eina gerai, bet atvažiavusiam iš kitur sunku gauti darbą.

J. S. Nashujietis.

A. A.

SIMANAS LOPATA.

Birž. 28 d. numire Pittstone, Pa., Simanas Lopata, tėvas Katarinos Klimienės, kuri dar teip neseniai palaidojo savo vienatinę dukterį, Marijoną. Nabašnikas susilaukė 69 metų amžiaus; Amerikoje išgyveno 18 metų ir paliko tris gyvas dukteris ir vieną sunu (žinomą musu advokatą, Joną S. Lopatą). Bavo romus, visiems gerai velijantis vyras. Iškilmingos laidotuvės atsiliko subatoje, liepos 31 d.

KRITIKA IR BIBLIJOGRAFIJA.

DRAUGIJA, Literatūros, Mokslo ir Politikos Mėnesinis Laikraštis. No. 28, Balandžio 1909.

Šitas gerbiamojo laikraščio numeris prasideda A. Jakšto eilėmis: "Pavasariui", "Mano Draugei", ir to paties autoriaus sakme: "Kurnis ir Sliekas". Sakme skiriama paaugusiems vaikams, bet tinka ir seniems, vis dar vaikiškai tebegalvojančiams. Užsirausęs po žemę kurnis priklausė prie "pirmievių" kuopos ir netikėjo, kad viršui yra žmogus ir žerinti saule; vadino save "bežmogiu" — knisosi "pirmyn", seke naujas idejas... Toksai buvo kurnis-pirmievis. Kartą atslinko pas jį sliekas ir pradėjo pasakoti, kaip dvikojis žmogus, beardamas žemę, išmetė jį i viršų, ir kaip jis pamate ugnini skrituli plačioje melinumoje (saulę). Kurnis pasipute ir pradėjo kvailinti svečią: "Niekus, girdi, tauški; sapaus sapnavai; esi minkštagalvis — tokiu dailtu nera, niekas ju nemate", ir tt. Teip befilosofuojanti kurnis iškasa iš po žemiu žmogus ir su lopeta užmuša "bežmogį".

Šita sakmę galima pritaikinti prie pastarųjų atsitikimų Lietuvoje, kur presigerusiems "naujomis" idejomis pirmieviams pradėjo labai nesisekti. Filosofavo jie keletą metų, niekino visus, ką protavo ir mane kitaip, nekaip jie, ir nepasijuto, kaip atsirado be organu, be itekmes, da-gi pamate, kad visi ju galvojimai ir plepejimai neatnešė niekam nei truputelio naudos, kad buvo tai tuščias, bergždžias darbas.

Labai griaudi šatrijos Raganos pasaka: "Lemta" baigiasi šitame "Darugijos" numeryje. Verta jina perskaityti ne vieną sykį visiems dailiosios literatūros mytojams, bet ypač išeiviams, ką keliauja Amerikon, palikdami Lietuvoje jaunas, mylimas pačias. Šatrijos Raganos talentas jau subrendęs ir ištarpęs. Šitą tiesą gali matyti bent kas, kas tik turejo progą perskaityti jos paskutinius apsakymelius.

Tolesniame straipsnyje kun. Jurgis Narjauskas ragina rinkti lietuvių dainas, gelbeti šitą musu tautos turtą nuo išnykimo; tam tikslui jisai pataria dainu rinkėjams susiorganizuoti ir pradeti sistematišką darbą. Svarbus akohoblizmo klausimas paliestas kun. P. Kemešio, o p. D. D. išrodo bevaisingą cerkvinu mokyklų darbą Lietuvoje. Šitame numeryje užsibaigia teip-pat ilgas prof. Baudouin-de-Courtenay raštas apie pagalbinę tarpautinę kalbą (rekomenduojama Esperanto, nors jina toli neužganedianti visu reikalavimu).

Labai svarbus yra kun. A. Dambrausko straipsnis apie pradžia ir išsiplėtojimą protestantiško Lietuvoje. Šitmet sukanka 300 metų nuo mirties vyskupo Merkėlio Giedračio — atgaivintojo kataliku tikejimo žemaičiu vyskupijoje XVI-tame šimtmetyje. Straipsnyje peržiuretos trum pai priežastys, delko Kalvino, Linterio ir kitu reformatoriu mokslas teip lengvai buvo prasiplatines Lietuvoje (kataliku tikybos nebuvo anuomet nei kam priderančiai plauti, nei prilaukyti, nei jo galop ginti). Nepaprastas pasišventimas ir uolumas vyskupo Giedračio, susijieškojusio su pagalbon jezuitus ir bernardinus, išrove iš Lietuvos herezies sekla. Autorius pabaigoje lygina dabarties Lietuvą su Lietuva, knomet joje gyveno ir darbavosi neužmirstinos atminties vyskupas. Patariama padaryti reformas seminarijose: duoti joms gerėsnius profesorius, lipšnesnius, daugiau patyrimo turinčius dvasiškus tevus; mokyti jose daugiau iškalingumo. Patariama teip-pat tobulinti ir pletoti lietuviu katalikiška literatūrą ir dailę.

Giedračio atminčiai pašvesti dar du trumpu straipsneliu: Daukšos panegyrikas (lotiniškai) ir A. Jakšto: "Atradimas Vyskupo Giedračio grabo".

Ginčas delei "mergos" prasmeje "pana", ir "Bibliografija ir Kritika" su kitais priedeliais baigia šitą žingeidingą musu svarbiausiojo laikraščio numerį.

VISAPASAULINE ROMYBE IR KAIP JĄ IVYKINTI.

Atsilikęs neseniai Chicagoje kongresas visapasaulinės romybės šalininku primena mums apie vis karštesnius ir karštesnius žmonijos troškimus panaikinti kares. Sociologai gali kalbėti apie kariu naudą ir nenaudą, ką jie nori, — mes matome tikrai, kad didelės viešpatijos bando atrasti budus karems išvengti. Pirm dešimties metu atsiliko pirmoji Haagos konferencija, kurioje tapo padarytas pirmas žingsnis prie visutinės romybės. Buvo ir antroji konferencija, bus ju daugiau. Tuo tarpu viešpatijos daro viena su kita sutartis, kad kai-kuriose aplinkybėse jos nekariaus viena prieš kitą, bet nesutikimu klausimą paves nuspręsti trečiuju teismui. Jungtinės Valstijos tokiu sutarčiu yra padariusios ligišiol dvidešimt tris. Penkios respublikės Centralinės Amerikos turi padariusios gražia sutarti, kad nekels tarp savęs daugiau kariu, bet visus vaidus numalšinti atiduos tam tyčia paskirtai komisijai po Jungtinių Valstijų ir Meksikos priežiūra. Žinoma, šitoji sutartis vargiai būtų pildoma, jeigu Jungtinės Valstijos drauge su Meksika neverstu varu ją pildyti. Yra tai priverstinas romybės užlaikymas — priverstinas, nes nei viena penkiu respublikė neturi tiek speku, kad galėtų be pabaudos romybę drumsti. Priverstina romybė atsiranda dar tuomet, kuomet dvi arba daugiau galingu viešpatijų susitaria prieš vieną arba dvi kiti, kaip tai, pav., yra padariusios Anglija su Japonija prieš Rusiją. Gyvuojant sutarčiai tarp Anglijos ir Japonijos, Rusija nei noretė nenores kelti karę Tolimuose Rytuose.

Bet yra kitokie projektai priverstinės romybės. Vieną paduoda Sir Max Waechter. Jisai mano, kad Jungtinės Valstijos šito šimtmečio pabaigoje bus stipresnės už visą Europą, o Kynai daug galigesni už Japoniją. Jo nuomone, tuomet geltonasai pavojus pradės gręsti ištiesu ne tik rytuose, bet ir vakaruose. Štai p. Waechter'ini rodosi, kad Amerikai ir Europai prisieis būtina padaryti tarp savęs sutarti, idant galėtų apsiginti nuo grėsiančio pavojaus. Bet čia atsiranda tuojau keblumas: kažin, ar Amerika bus stipresnė už Europą, o gal toji Azijos dalis, kuri priklauso Rusijai, pletosis neprašėčiau už Jungtines Valstijas? Gal tokiu budu Europa visai nereikalaus amerikiečių pagalbos?

Antra vertus, prof. A. S. Hershey pavojų visutinės karei mato ne geltonoje raseje, bet Vokietijoje. Nera ko ginčytis, kad Vokietija nori būti viršausia ne tik ant žemes, bet ir ant mariu. Už keliolikos metu — jei dalykai eis taip, kaip dabar eina — Vokietija tures stipresnį laivyną ne kaip Anglija. Sumušus Angliją ant vandens, Vokietija lengvai gales didinti savo užmarinės valdybas. Kiek galima, esą, spėti, Vokietijai rupinti Pietu Amerika, kurioje pirmininkauja Brazilija. Žinoma, viena Brazilija prieš kaizerio laivyną ir armiją negales atsispirti, bet užtai, jeigu Anglija ir Jungtinės Valstijos padarytu sutarti prieš Vokietijos užmairinius pasikesinimus, tai kaizeriui priešieitu noroms-nenoroms išsižadėti svajonių ir prilaukyti visutinę romybę.

Yra dar vienas projektas ir, kaip sako, tas projektas patinka Carnegie'ui. Šito projekto numanytoju yra H. G. Grainger. Skelbia jisai, kad jeigu penkios drėčiausios viešpatijos: Anglija, Francija, Vokietija, Japonija ir

Jungtinės Valstijos sueitu i kravą ir bendromis pastangomis uždraustu kares, priverdamos visus ginčus užbaigti Haagos tribunole, tuomet kares išnyktu. Bet pirm visko — nereikia užmiršti — jos pačios turetų susitaikinti tarp savęs bent svarbiausiuose klausimuose ir pačias apsiimti visus savo nesusipratimus užbaigti Haagos tribunole.

Nei kiek nebutu keista, jeigu viršui išvardintos viešpatijos padarytu tarp savęs sutarti ir pradetu viršinkauti pasauliui, tadą atsirastu priverstina romybė — tokia kokia buvo cecoriaus Augusto laikais.

Bet ar šitokia priverstina romybė pageidaujama silpnesniems kraštams, žemesnems rasems, mažesnems tautoms? Ar jinai pageidaujama lietuviams?.....

Apie tatau skaityk redakcijos pastabose.

DAILES DRAUGIJOS MUZIKALINIS KONKURSAS.

Skelbdama muzikalini konkursą, Dailes Draugija norėjo sužadinti prie darbo jaunas kompozitorius lietuvius, padėti jiems platinti savo kompozicijas Lietuvoje, o per tai suturti latinimos visokių nemuzikalinių ir nelietuviškų kompozicijų, netik tarp inteligentijos, bet ir plačioje visuomenėje. Skelbdama konkursą, D. D. ketino surinkti daugiausia lietuvių kompozitorių veikalų, kad paskui padarius 1-mą dideli lietuvių konvertą, o premijuotuosius dalykus nurodžius išleidejams. Butu tai geriausia pradžia lietuvių veikalams platinti.

Juk, rodos, taip suprantamas dalykas! O žinant, kiek turime maž-daug kompozitorių, tarp kuriu yra ir labai talentuotu, Dailes Draugija turejo vilti kuopuikiausį tikslą pasiekti, bet išėjo visai kitaip. Veikalų atsiusta labai maža ir kuone visi smulkus. Yra tarp ju labai gražiū ir idomiū, bet taip maža, kad nera iško rinkties. Iš atsiustuju veikalų matyt, kad maža dalis kompozitorių tebus atsiuntusi savo kompozicijas. Ar neišgirdo jie apie konkursą, ar nemalonai jiems D. D. ideja platinti savo muziką Lietuvoje — nežinia; tikrai veikalų yra taip maža, kad reikėjokon kursą atideti, pratęsti; dabargi velreikia atideti.

Tatau primename dar kartą gerbiamiems kompozitoriams — lietuviams, kad truksta mums labai savotiškos, geros muzikos. Turime tik dainu chorams ir tai nevisuomet gerai sudestytu, o visos jau tiek dainuotos, kad ir atsibosta. Musu muzikaliniai vakarai, netik su lietuviška muzika — bet apskritai — su muzika nieko bendro neturi.

Bet dar blogiau, kad Lietuvos kaimuose pradeda platinies vadinamosios naujos dainos, kuriu žodžiai labai "poetiški", bet gaida taip niekinga ir tarptautine, kad biau ru ir klausyti. O žmones prieme tai be kritikos, by tik kas nauja, o senos eina i kampa, ir užmirštos nyksta taip pat, kaip senos lietuvių kopolyteles, kaip audeklai ir medžio papuošalai. Ir taip tatau darosi musu tautos prisikelimu dienos!

Tiek šneketa, žadeda, tiek džiaugtasi. "Pagamಿಸime savo kulturą", "pasakysime savo žodi". Ir... nutilo. Šiandu liepsna!

Atsiminkime dailes parodas. Pirmoji paroda: džiaugsmo ašaros, toks sujudimas, ceremonijos puikus sakiniai pasididžiavimas!

II paroda: 'kodel ne — kodel ne', dar kalbėta, kad geresne esanti, ne kaip pirmoji — bet jau daug rasiaiau.

III paroda: — niekas niekur nei balso, net paprastos recenzijos i laikrašti nebuvo parašyta!

Ar-gi ne šiaudu liepsna tas visas musu kulturos darbas?

Ir taip pat su muzikaliniu konkursu. Kai kurie buik tai džiaugėsi, kiti — ot, buvęs nebuvęs del ju toks konkursas, — ir tai tie, kurie dangiausiai galetu. Taip tai atsitinka galvien delto, kad nenuvokiame patis savo tikslo ir savo priedermiu. Jaigu trokštame savo kulturos, tai skubekime prie jos visomis jegomis, išsirinkdami geriausius takus. Jaigu trokštame savo muzikos, tai tegu dirba kiekvienas, kam yra suteikta gaminimo galybe, o savo darbo vaisiais tegu su broliais pasidalija.

Konkurso sąlygos liekasi tos pačios, kurias dar atkartojame:

Užvis geistinas yra kompozitorio lietuvio darbas ypatingai toksai, kurs lengvai platintus Lietuvoje:

1) Liaudies dainos, harmonizuotos arba kotrapunktotos vyru balsu. arba mišriu balsu chorams,

2) Prie lietuvišku originaliniu dainu žodžiu parinktos gaidos chorui, arba atskiram balsui, kuriam fortepijonas pritartu.

3) Kompozicijos skambinti fortepijonui.

4) Kompozicijos smuikui arba violončelei griežti, fortepijonui pritariant.

5) Trijo, kvartetai ir, apskritai, kameraline **muzika**.

6) Bažnytine muzika: preliudijos vargonams, rimtos dvasios giesmes, vargonams pritariant.

a) Paskirtas laikas darbams konkursan atsiusti baigiasi 1910 m. Sausio 1 dieną. Teiseju nusprendimo apskelbimas ir dovanu išdalyjimas — vasario 1 dieną.

b) Adresas, kuriuo reikia veikalai siusti: Vilnius, S. Gimbutaitėi (Preobraženskaja No. 9—1).

c) Visos kompozicijos turi but be autoriaus parašo, aiškiai pažymetos slapyvarde (pseudonimu). Toks pat ženklas turi buti ant užlipinto konverto, kuriam turi buti idctas vardas ir pavarde autoriaus ir jo adresas.

d) Kompozicijoms peržiureti ir ju vertę nuspręsti bus pakviesti žinomi muzikos žinovai ir kritikai.

D. D. paskirtos tris dovanos: pirmoji 50 rubliu už didesnę kompoziciją ir dvi po 25 rub. už mažesnius darbelius, dargi už geriausiai suharmonizuotą liaudies dainelė.

g) Dailes Draugija pasilaiko sau teisę persirašyti rankraščius, ir neužsitarnavusius dovanos, ir autoriui leidas, spaudzinti juos.

Skyrium, be to konkurso, skelbiame dovaną 50 rubliu vardu kunigo M. Kraučiuo už Svenčiausios Paneles giesmę vienam balsui, arba chorui, vargonams pritariant. Ta giesme turi buti rimtos dvasios, kad galima ją butu giedoti bažnyčioje. Žodžiai gali buti žinomi arba nauji, bet muzika turi buti originaline, rimta ir kiek galima lietuviška.
M. K. Čiurlianis.

P. S. Visus lietuviu laikraščius, Didžiosios Lietuvos, Prusu ir Amerikos, prašome perspauzdinti šitą straipsni.

Čekiške, Kauno apskr. Beveik trečdalis Čekiškes parapijos gyventoju vartoja savo kasdieniame gyvenime lenkišką kalbą, bet podraug visi jie gerai supranta ir moka gražiai kalbėti lietuviškai, tuc tarpu, kada iš lietuviškai kalbančiuju retas kuris temoka lenkiškai. Ligšiolei Čekiškes bažnyčioje nebuvo sakomi pamokslai lenku kalba, nei giedamos giesmes sekmadieniais ir šventadieniais. Ir viskas buvo gera, ramu. Bet lenku dvasios banga pasieke ir musu parapiją. Ši pavasari Kauno lenku kurstomi, Čekiškes bajorai eme reikalanti, kad pamokslai butu sakomi ir lenku kalba. Surašę prasyką, jie nuvažiavo pas vyskupą ir išdėste savo reikalavimus. Vyskupas prižadejo išpildyti tuosius reikalavimus, kiek pasirodysią teisingi. Kad sužinojus, kiek yra Čekiškes parapijoje butinai norinčiu lenkišku pamaldu, vyskupas atsiunte raštą i Čekiškes kleboną, liepdamas surašyti visus tos parapijos gyventojus, kas kokia kalba nori klausyti pamokslu bažnyčioje. Toki surašymą turejo atlikti patis žmones, kiekonui buvo užginta kišties i tą darbą.

Vyskupo nurodymu, visa parapija turejo buti padalinta i tris dalis arba cirkulus; kiekvienam cirkului paskirta po du mokančiu rašyti vyru: vienas iš lenkiškai kalbančiuju, antras iš lietuviškai kalbančiuju puses. Tuodu vyru, abu drauge, butu tureje apeiti sau paskirtą parapijos dali ir gautuosius iš kiekvieno gyventoju atsakymus užrašyti kiekvienas skyriumi i savo knyga. Mat, tuodu vyru butu tureje eiti abu drauge, kad vienas kitą galetu prižiureti, kontroliuoti, kad nebutu kartais neteisingu užrašymu. Vyskupo buvo liepta trejopus atsakymus užrašinti: skyriumi, kas nori butinai lenkišku pamokslu, iskyriumi kas nori lietuvišku ir skyriumi tuos, kurie pasisakytu, jiems vistiek esą, ar lenku ar lietuviu kalba bus sakomi pamokslai. Pabaigus darbą, visi surašimetojai butu tureje atnešti savo raštus pas kleboną, kuriam prižiurint butu perrašytos tu raštu kopijos: vienas egzempliorius butu nušiestas vyskupui, o antras butu paliktas bažnyčios archi-ve.

Toki vyskupo paliepimą ir bajorai nelabai prielankiai sutiko: jie mane, kad vyskupas, nieko nesiteiraudamas vienu juju meldimu tepasiremdamas, lieps Čekiškes bažnyčioje vieną sekmadienį sakyti pamokslus ir kitas pamaldas atlikti lenku kalba, o antrą — lietuviu kalba. Savo prašyme buvo nurodę vyskupui, kad lenkiškai kalbančiu Čekiškes parapijoje esanti puse gyventoju. Nujaždami, kad padarius sąrašą lenkiškai kalbančiu, negales pasirodyti puse esanti, bajorai nenorejo pradėti pildyti vyskupo paliepimo, tiktai praše Čekiškes klebono, kad jis savo valia ivestu lenkiškas pamaldas taip, kaip jie reikalauja. Klebonas atsisake išpildyti toki prašymą, nurodydamas, kad reikia išpildyti vyskupo valią: padaryti visos parapijos gyventoju sąrašą.

Bet dar neprielankiau už bajorus sutiko vyskupo paliepimą lietuviškai kalbantieji. Jie suprato, kad ju teises Čekiškes bažnyčioje bus susiaurintos, ivedus lenkiškas pamaldas. Tatai kuo-greičiausia jie nuvažiavo pas vyskupą melsti, kad jokiū permainu pamaldu tvarkoje Čekiškes bažnyčioje nedarytu. Jie nurode vyskupui, kad visi bajorai gerai supranta ir moka gražiai lietuviškai kalbėti, kad nesą jokio reikalo ivesti lenkiškas pamaldas, kad ivedus

tokias pamaldas busią nuskausti lietuviškai kalbantieji, kurie nie nieko nesuprantą lenkiškai ir t. t. ir t. t. Bet vyskupas patarė jiems nesipriešinti, gyventi santaikoje ir išpildyti jo paliepimą sulig to surašymo. Bet vis dėlto lietuviškai kalbantieji nutarė visai nesirašyti ir susimintę vyskupui pranešimą, kad jie nesirašysią ir kad vyskupas galis pats savaimi ivezdinti lenkiškas pamaldas i Čekiškes bažnyčią, jeigu jau be to negalima esą jokiuo būdu apsieiti.

Gavęs toki pranešimą, vyskupas atleido naują raštą Čekiškes klebonui, liepdamas surašyti visus tuos, kurie butinai nori lenkišku pamaldu. Toki surašymą dabar ir daro patis lenkiškai kalbantieji savo tarpe.

Žinoma, dabar yra varoma kuo smarkiausia agitacija kad tik kuo-daugiausia surašius lenkiškai kalbančiu. Jokio kontrolio rašytojams dabar nebera, todėl rašo, ką tik nori ir kiek tik nori, ir nesiklansę užrašo.

Lietuviškai kalbantieji jau pradeda susiprasti, kad blogai padarė nesirašydami taip, kaip vyskupas buvo liepęs pirmą kartą. Jeigu jie butu rašęsis, tai butinai norintu lenkišku pamaldu butu atsiradęs labai mažas skaičius — vos kokie du arba tris šimtai. Danguma lenkiškai kalbančiu butu pasisakę, kad jiems vistiek esą, kokia kalba sakomi pamokslai. O dabar, kuri tik numano mokant lenkiškai kalbeti, tai ir užrašo i skaičiu tu, kurie butinai nori lenkišku pamaldu. Rasit Čekiškes klebonas praneš vyskupui, kuo virto tasai surašymas. Bet sunku atspėti ką pasakys vyskupas ir pranešus.

Kaip pradžioje buvo mano pamineta, beveik trečia dalis Čekiškes parapijos gyventojų vartoja lenku kalbą, kaipo prigimtą. Teisybe reikalautu, kad lenkiškai kalbantieji galetu savo kalboje klausyti pamokslu, jeigu jie patis to butinai reikalauja. Kaip matome, vyskupas noretu teisingai pasielgti tame klausime. Bet, ivedant lenkiškas pamaldas i Čekiškes bažnyčią, prisieis susiaurinti teises lietuviškai kalbančiu, kurie per ilgą laiką butu nepatenkinti padarytomis permainomis pamaldu tvarkoje.

Bet Čekiškes parapijoje galima padaryti taip, kad galetu buti ir vilkas sotus, ir ožka galetu pašilikti sveika. Labai lengviai galima išrišti kalbu klausimas bažnyčios pamaldose ne tik del Čekiškes parapijos, bet ir del Vilkijos ir Seredžiaus parapiju.

Čekiškes parapijoje yra ant kapu koplytele prie Kruvandu bajoru akalicos. Ta koplytele stovi pačiame parapijos krašte, kerteje triju parapiju: Čekiškes, Vilkijos ir Seredžiaus, — penki varstai nuo Čekiškes bažnyčios. Aplinkui tos koplyteles stovi susispietosios beveik visos bajoru akalicos netik. Čekiškes parapijos, bet Vilkijos ir Seredžiaus. Tiktai viena Čekiškes parapijos bajoru akalica — Voskaičiai — stovi kitame parapijos krašte beveik prie pat Lešėiu filijos bažnyteles, o i Čekiškes bažnyčią jiems 8 varstai.

Ant kapu prie Kruvandu koplyteles laidoja savo nemirelius, netik Čekiškes parapijos bajorai, bet ir Vilkijos ir Seredžiaus. Pasitaiko net taip, kad bajorai praveža savo numireli laidoti i Kruvandu kapus net pro Čekiškes bažnyčią ir parapijos kapus.

Senian dar prie a. a. vyskupo Paliulionio Čekiškes bajorai buvo sukrutę maldauti vyskupo, kad duotu jiems i Kruvandu koplytelę kunigą, kad padarytu tenai filiją. Ir iabai gaila, kad tuomet neišklausa jūju prašymu; šian dieną nebebutu šitame krašte kilusi kova delei pamaldu bažnyčioje. Vienas dievobaimingas žmogus turi nupirkęs 20 dešimtinu žemes prie-pat tos koplyteles ir noretu tą žemę užrašyti Kruvandu bažnytelei, jeigu butu tenai padaryta filija.

Taigi užvis geriausia, regi, butu, kad vyskupas apsimtu duoti Čekiškes bajorams, o podraug ir Vilkijos ir Seredžiaus, kunigą i Kruvandu koplytelę, kursai galetu jiems ir pamokslus sakyti ir kitas pamaldas atlikti lenku kalba, o Čekiškes bažnyčioje galetu pasilikti tokia pamaldu tvarka, kokia čion ligšiolei tebera *).

Neprošali čion bus pažymėjus, kad kaip tiktai Čekiškes bajorai gaus sau lenkiškas pamaldas Čekiškes bažnyčioje, tai to paties ims reikalauti ir Vilkijos bajorai Vilkijos bažnyčioje ir Seredžiaus bajorai Seredžiaus bažnyčioje. O kad to viso išvengus, geriausia butu davus i Kruvandu koplytelę kunigą ir tegu sau ji užlaiko bajorai Čekiškes, Vilkijos ir Seredžiaus parapiju.

Taip pasielgus išnyktu gal greičiau ir ta neapykanta sodiečiu prie bajoru, kokia šian dieną duodasi pastebėti, o kuri gali dar didesne pavirsti, ivedus lenkiškas pamaldas i Čekiškes bažnyčią.

Čekiškenas.

Viltis.

Sodžiuose ir miesteliuose.

Kiek žmoniū moka rašyti ir skaityti? Kauno gub. mokančiu rašyti ir skaityti esą maždaug 53—54 per. (nao simto). Mokančiu rašyti ir skaityti pervis daugiau esą Panevez apskr. — 64 žmon. nuo simto; paskui Telšiu apskr. — 54 per. Ežerenu ir Resseiniu — po 53 per. nuo simt.; Ukmerges ir Šiauliu 52 per. ir Kauno tik 45 per. Valstiečiu pinigais laikomu mokyklu daugiausia esą Ežerenu apskr. — po 55; mažiausia Kauno ir Telšiu — po 37. Viena mokykla gubernijoje esanti tiktai 4.133 žmonems, delto kiekvienoje mokykloje turetū buti po 318 vaiku.

Panevezys. Privatine Vierhoustinskos 4 klesu mergaičiu progimnazija (su valdiškomis teisėmis) pakelta lig 7 kiesu. Augštesniosios klesos busiančios atidengiamos pamėčiui. Trijoms augštesniosioms klesoms busiančios duotos taipogi valdiškos teises, kada valdžia pamatysianti, jak mokslas esąs gerai vedamas.

Nežinomas urvas. Netoli Videniškio (Viln. ap.) yra p. Karablikovo dvaras Baltadvaris. Per lenkmeti išdas ji atemęs iš moter. vienuoliu. Šalip dvaro yra nedidelis apyvelęs kelnelis. Viename kelnelio šone esančios geležines duris i kažin-koki urvą. Duris stipriai uždarytos, ieiti negalima. Viršuj duru esąs nedidelis langelis, pro kuri galima butu ilisti imetus prolengeli akmeni girdeti, kaip jis laiptais rida žemyn kaž-kur i gilybes. Žmones panakoja, kad ten esą daug turtu ir senoves daiktu.

Viltis.

TRUMPOS ŽINIJES.

Tiflise, Maskolijoje, i butą vieno turtingo namu savininko, iejes kunigaikštis Culunadze pareikalavo 1000 rub., grąšindamas bomba. Šeimūninkas puole ant kunigaikščio ir ateme nuo jo ryšeli, kuriame buta ne bombos, bet bulviu.

— Maskvoje atrasta pas vieną seną moteriškę, neseniai mirusią, kuprą iš pinigų. Moteriškę gyveno šykščiai, vaikščiojo nudrėkusi ir susikuprinusi. Jai mirus atrasta "kuproje" užsuta 136 tukstančiai rubliu.

— Netoli nuo Suvalku, Turtulio dvaro nuomininkas, išėjęs nakti laukan, išgirdo Daržineje bildesi... Manydamas, kad tai vagys, pasišauke tarną ir abudu su brauniniais apsiginklavę, nuejo žiuretu. Škaukaut — "Kas?" — niekos neatsiliepe. Pradejus šandyti, pasigirdo bausis riksmas, ir iš daržinės išbego du smukliu prižiuretoju.

Pasirode, kad tris smukliu prižiuretojai, niekam nieko nesakę, buvo i daržine užėję jieškoti kontrabandos. Vieną ju nuomininkas nušove ant vietos. Nuomininką buvo suerę, bet išsiaiškinus, kaip tai atsitikę, jisai tapo paleistas.

— Birželio m. i visus portus Suv. Amerikos Valstiju atplauke 85470 ateivių, 22369 žmonemis mažiau kaip pernai tuo pačiu laiku. Iš ateivių daugiausia pribuvo lietuviu, lenku ir italų.

Newark, N. J. Mrs. Tomas Reviek, moteris 35 metu, penktasis-gi gimes negyvas. I 15 minučiu visi pasimire.

Paterson, N. J. Upeje besimandant (Liepos 30 d.) pri gere Jonas Gustaitis. Tai buta šaunaus žmogaus, tarp vietiniu-gi lietuviu turejęs didelę itekmę.

Dr. Reporteris.

— Šią vasarą vietiniai lietuviai susilauke "lietuvių vasarinės mokyklos." Mokinama katekizmo, lietuviškojo skaitymo bei rašymo ir graziu apsejimu. Mokina subdijakonas Jonas Jakaitis. Vaikučiu esą i 70. Pagirtinas buta dalykas, jei ir kitur klebonai itaisytu bent panašias mokyklas.

Dr. Reporteris.

BUVUSIUJU LIETUVIU ATSTOVU LIKIMAS.

"Lietuvos žinios" (No. 5) primena visuomenei, kad neužmirštu buvusiuju antrosios Dumos atstovu: Povyliaus, Stašinsko, Gudavičiaus, Kupsto ir Kumelio. Visi jie už atsišaukimą i rinkėjus yra pasmerkti tvirtovės kalejiamu vieniems metams. Vargu senatas panaikis tą teismo nusprendimą. Todėl, trūbut, ir jiesm reiks nukenteti sunkię bausmę, kuri kitam gali paskui atimti duonos kąsnį.

Ir mums rodos, kad musu visuomenei turi rujeti likimas tu žmonių, kuriems teks nukenteti rupinimasi visuomenes reikalais. Čia reikia užmiršti visus pažiuuru skirtumus, nereikia svarstyti klausimo: ar buvusieji atstovai itiko, ar neitiko visuomenei savo darbais? nereikia svarstyti ir klausimo: ar buvusiuju atstovu atsišaukimas sutiko su didžiūmo nuomene, ar nesutiko?... Visuomenei gana yra žinoti, kad tie žmones taip, nekitaip elgesi ne savo naudai, bet manydami atnešti naudą visuomenei.

Kitoje vietoje esame pasakę, kad atstovu nuopelnai dažniausiai esti visuomenes nuopelnai, atstovu klaidos — visuomenes klaidos. Jeigu atstovai vienaip ar kitaip elgiasi, tat dažniausiai paroda, kad pati visuomene vienaip ar kitaip pamoke juis elgties. Dažniausiai visuomene jau tuo esti kalta, kad neperspeja savo atstovu, kaip nepridera veikti, nepamoko, kaip reiktu geriau veikti.

Apie buvusiuosius, dabar pasmerktus atstovus, rodos, niekas nera pasakę, kad jie butu veikę del asmeniškios garbes, nevisuomenes nandai. Todėl, musu nuomone, kiek galima, palengvinti ju likimą yra priederme net tu, kurie yra ne tokiau-pat, kaip jie, pažiuuru. Žodžiu sakant, visuomene turetų sau pasiimti betn dali ju bausmes, ir tai ne tik-tai ta visuomenes dalis, kuri žadejo palaikyti buvusiuosius atstovus, bet itisa visuomene. Todėl gerai butu, kad žmones, kurie pažista buvusiuosius atstovus ir kuriais pasitiki visuomene, sužinotu tikraji nukentėjusiuju padejimą ir paprašytu visuomenę pašalpos.

Viltis.

JUOKAI.

Jinai (valkatai). — Še, duodu tau penktuką ne delto, kad tu esi jo vertas, bet delto, kad man tatai patinka.

Valkata. — Ačiu tamstai. Ar negaletum duoti dešimtuką ir tureti visišką užsiganedinimą?...

Girardville, Pa., Rugpjūčio 2, 1909.

"Draugo Redakcijai.

Gerbiami Tautiečiai!

S. L. R. K. A. centro komitetas savo susirinkime Wilkes-Barre, Pa., 28 d. liepos nutare paimti Jusu garbaus laikraščio 120 egzemplioriu visu Susivienijimo kuopu sekretoriams po vieną. Dabar visi mato, ked be organio negalima susizinoti kuopoms su centro vyriausybe. Todėl meldžiu pagarsinti savo laikraštyje centro komiteto adresus.

Meldžiu teip-pat patalpinti skaitlines, parodytas pp. Vieraic io ir Stankevičiaus apie Susivienijimo nariu skaitliu. Iš apyskaitos pasirodo, kad sekretoriaus ir knygu peržiuretoju skaitlines mažai ką tarp savės skiriasi. Todėl ir "Žvaigždes" sąskaitas reikia užmoketi pilnai.

Kun. S. Pautienius,

S. L. R. K. A. prezidentas.

PAJIESKO VARGONINKO.

Geras, sąžiningas vargoninkas, mokas lietuviškai, angliškai, lenkiškai ir slavokiškai, gali gauti tuojan vietą. Atsišaukti pas:

REV. I. ABROMAITIS, DUBOIS, PA.

tokias pamaldas busią nuskausti lietuviškai kalbantieji, kurie nie nieko nesuprantą lenkiškai ir t. t. ir t. t. Bet vyskupas patarė jiems nesipriešinti, gyventi santaikoje ir išpildyti jo paliepimą sulig to surašymo. Bet vis dėlto lietuviškai kalbantieji nutarė visai nesurašyti ir Lusimte vyskupui pranešimą, kad jie nesirašysią ir kad vyskupas galis pats savami ivezdinti lenkiškas pamaldas i Čekiškes bažnyčia, jeigu jau be to negalima esą jokiuo būdu apsieiti.

Gavęs toki pranešimą, vyskupas atleido naują raštą Čekiškes klebonui, liepdamas surašyti visus tuos, kurie butinai nori lenkišku pamaldu. Toki surašymą dabar ir daro patis lenkiškai kalbantieji savo tarpe.

Žinoma, dabar yra varoma kuo smarkiausia agitacija kad tik kuo-daugiausia surašius lenkiškai kalbančiu. Jokio kontrolio rašytojams dabar nebera, todėl rašo, ką tik nori ir kiek tik nori, ir nesiklausę užrašo.

Lietuviškai kalbantieji jau pradeda susiprasti, kad blogai padarė nesurašydami taip, kaip vyskupas buvo liepęs pirmą kartą. Jeigu jie butu rašęsis, tai butinai norinčiu lenkišku pamaldu butu atsiradęs labai mažas skaičius — vos kokie du arba tris šimtai. Dauguma lenkiškai kalbančiu butu pasisakę, kad jiems vistiek esą, kokia kalba sakomi pamokslai. O dabar, kuri tik numano mokant lenkiškai kalbėti, tai ir užrašo i skaičiu tu, kurie butinai nori lenkišku pamaldu. Rasit Čekiškes klebonas praneš vyskupui, kuo virto tasai surašymas. Bet sunku atspėti ką pasakys vyskupas ir pranešus.

Kaip pradžioje buvo mano pamimeta, beveik trečia dalis Čekiškes parapijos gyventojų vartoja lenku kalbą, kaipo prigimtą. Teisybe reikalautu, kad lenkiškai kalbantieji galetu savo kalboje klausyti pamokslu, jeigu jie patis to butinai reikalauja. Kaip matome, vyskupas noretu teisingai pasielgti tame klausime. Bet, ivedant lenkiškas pamaldas i Čekiškes bažnyčia, prisieis susiaurinti teises lietuviškai kalbančiu, kurie per ilgą laiką butu nepatenkinti padarytomis permainomis pamaldu tvarkoje.

But Čekiškes parapijoje galima padaryti taip, kad galetu buti ir vilkas sotus, ir ožka galetu pasilikti sveika. Labai lengviai galima išrišti kalbu klausimas bažnyčios pamaldose ne tik dėl Čekiškes parapijos, bet ir dėl Vilkijos ir Seredžiaus parapiju.

Čekiškes parapijoje yra ant kapu koplytele prie Kruvandu bajoru akalicos. Ta koplytele stovi pačiame parapijos krašte, kerteje triju parapiju: Čekiškes, Vilkijos ir Seredžiaus, — ranki varstai nuo Čekiškes bažnyčios. Aplinkui tos koplyteles stovi susisijietosios beveik visos bajoru akalicos netik Čekiškes parapijos, bet Vilkijos ir Seredžiaus. Tiktai viena Čekiškes parapijos bajoru akalica — Voskaičiai — stovi kitame parapijos krašte beveik prie pat Leščin filijos bažnyteles, o i Čekiškes bažnyčia jiems 8 varstai.

Ant kapu prie Kruvandu koplyteles laidoja savo nemirelius, netik Čekiškes parapijos bajorai, bet ir Vilkijos ir Seredžiaus. Pasitaiko net taip, kad bajorai praveža savo numireli laidoti i Kruvandu kapus net pro Čekiškes bažnyčia ir parapijos kapus.

Senian dar prie a. a. vyskupo Paliulionio Čekiškes bajorai buvo sukrutę maldauti vyskupo, kad duotu jiems i Kruvandu koplytelę kunigą, kad padarytu tenai filiją. Ir labai gaila, kad tuomet neišklaudyta juju prašymo; šiandieną nebebutu šitame krašte kilusi kova delei pamaldu bažnyčioje. Vienas dievobaimingas žmogus turi nupirkes 20 dešimtinu žemes prie-pat tos koplyteles ir noretu tą žemę užrašyti Kruvandu bažnytelei, jeigu butu tenai padaryta filija.

Taigi užvis geriausia, regi butu, kad vyskupas apsimtu duoti Čekiškes bajorams, o podraug ir Vilkijos ir Seredžiaus, kunigą i Kruvandu koplytelę, kursai galetu jiems ir pamokslus sakyti ir kitas pamaldas atlikti lenku kalba, o Čekiškes bažnyčioje galetu pasilikti tokia pamaldu tvarka, kokia čion ligšiolei tebera *).

Neprošali čion bus pažymėjus, kad kaip tiktai Čekiškes bajorai gaus sau lenkiškas pamaldas Čekiškes bažnyčioje, tai to paties ims reikalauti ir Vilkijos bajorai Vilkijos bažnyčioje ir Seredžiaus bajorai Seredžiaus bažnyčioje. O kad to viso išvengus, geriausia butu davus i Kruvandu koplytelę kunigą ir tegu sau ji užlaiko bajorai Čekiškes, Vilkijos ir Seredžiaus parapiju.

Taip pasielgus išnyktu gal greičiau ir ta neapykanta sodiečiu prie bajoru, kokia šiandieną duodasi pastebeti, o kuri gali dar didesne pavirsti, ivedus lenkiškas pamaldas i Čekiškes bažnyčia.

Čekiškenas.
Viltis.

Sodžiuose ir miesteliuose.

Kiek žmonių moka rašyti ir skaityti? Kauno gub. mokanciu rašyti ir skaityti esą maždaug 53—54 per. (nuo šimto). Mokanciu rašyti ir skaityti pervis daugiau esą Panevež apskr. — 64 žmon. nuo šimto; paskui Telšiu apskr. — 54 per. Ežerenu ir Resseiniu — po 53 per. nuo šimt.; Ukmerges ir Šiauliu 52 per. ir Kauno tik 45 per. Valstiečiu pinigais laikomu mokyklu daugiausia esą Ežerenu apskr. — po 55; mažiausia Kauno ir Telšiu — po 37. Viena mokykla gubernijoje esanti tiktai 4,133 žmonems, delto kiekvienoje mokykloje turetū buti po 318 vaiku.

Panevežys. Privatine Vierchoustinskos 4 klesu mergaičių progimnazija (su valdiškomis teisėmis) pakelta lig 7 klesu. Augštesniosios klesos busiančios atidengiamos pamėčiui. Trijoms augštesniosioms klesoms busiančios duotos taipogi valdiškos teises, kada valdžia pamatysianti, jak mokslas esąs gerai vedamas.

Nežinomās urvas. Netoli Videniškio (Viln. ap.) yra p. Karablukovo dvaras Baltadvaris. Per lenkmeti išdas ji atemęs iš moter. viennoliu. Šalip dvaro yra nedidelis apyvelęs kelnelis. Viename kelnelio šone esančios geležinės duris i kažin-koki urvą. Duris stipriai uždarytos, ieiti negalima. Viršuj duru esąs nedidelis langelis, pro kuri galima butu ilisti. Imetus prolengeli akmeni girdeti, kaip jis laiptais rida žemyn kaž-kur i gilybes. Žmones panakoja, kad ten esą daug turtu ir senoves daiktu.

Viltis.

TRUMPOS ŽINUJES.

Tiflise, Maskolijoje, i butą vieno turtingo namu savininko, iejes kunigaikštis Culunadze pareikalavo 1000 rub., grąšindamas bomba. Šeimnininkas puole ant kunigaikščio ir ateme nuo jo ryšeli, kuriame buta ne bombos, bet bulviu.

— Maskvoje atrasta pas vieną seną moteriškę, neseniai mirusią, kuprą iš pinigų. Moteriškę gyveno šykščiai, vaikščiotojo nudrįskusi ir susikuprinusi. Jai mirus atrasta "kuproje" užsiuta 136 tukstančiai rubliu.

— Netoli nuo Suvalku, Turtulio dvaro nuomininkas, išejęs nakti laukan, išgirdo Daržineje bildesi... Manydamas, kad tai vagys, pasišauke terna ir abudu su brauniniais apšiginklavę, nuejo žiuretu. Škaukiaut — "Kas?" — niekos neatsiliepe. Pradejus šandyti, pasigirdo bausis riksmas, ir iš daržines išbego du smukliu prižiuretoju.

Pasirode, kad tris smukliu prižiuretojai, niekam nieko nesakę, buvo i daržine užėję jieškoti kontrabandos. Vieną ju nuomininkas nušove ant vietos. Nuomininką buvo suėmę, bet išsiaiškinus, kaip tai atsitikę, jisai tapo paleistas.

— Birželio m. i visus portus Suv. Amerikos Valstiju atplauke 85470 ateivių, 22369 žmonemis mažiau kaip pernai tuo pačiu laiku. Iš ateivių daugiausia pribuvo lietuviu, lenku ir italu.

Newark, N. J. Mrs. Tomas Revick, moteris 35 metu, penktasis-gi gimes negyvas. I 15 minučiu visi pasimire. Peuktasis-gi gimes negyvas. I 15 minučiu visi pasimire.

Paterson, N. J. Upeje besimandant (Liepos 30 d.) pri gere Jonas Gustaitis. Tai buta šaunaus žmogaus, tarp vietiniu-gi lietuviu tureję didelę itekmę.

Dr. Reporteris.

— Šią vasarą vietiniai lietuviai susilauke "lietuvia vasarines mokyklos." Mokinama katekizmo, lietuviškojo skaitymo bei rašymo ir graziu apsejimu. Mokina subdijakonas Jonas Jakaitis. Vaikučiu esą i 70. Pagirtinas butu dalykas, jei ir kitur klebonai itaisytu bent panašias mokyklas.

Dr. Reporteris.

BUVUSIUJU LIETUVIU ATSTOVU LIKIMAS.

"Lietuvos Žinios" (No. 5) primena visuomenei, kad neužmirštu buvusiųjų antrosios Dumos atstovu: Povyliaus, Stašinsko, Gudavičiaus, Kupsto ir Kumelio. Visi jie už atsišaukimą i rinkėjus yra pasmerkti tvirtoves kalejimu viešioms metams. Vargu senatas panaikis tą teismo nusprendimą. Todėl, tru-but, ir jiesm reiks nukenteti sunkią bausmę, kuri kitam gali paskui atimti duonos kąsni.

Ir mums rodos, kad musu visuomenei turi ruzjeti likimas tu žmonių, kuriems teks nukenteti rupinimasi visuomenes reikalais. Čia reikia užmiršti visus pažiuru skirtumus, nereikia svarstyti klausimo: ar buvusieji atstovai itiko, ar neitiko visuomenei savo darbais? nereikia svarstyti ir klausimo: ar buvusiųjų atstovu atsišaukimas sutiko su didžiūmo nuomene, ar nesutiko?... Visuomenei gana yra žinoti, kad tie žmones taip, nekitaip elgesi ne savo naudai, bet manydami atnešti naudą visuomenei.

Kitoje vietoje esame pasakę, kad atstovu nuopelnai dažniausiai esti visuomenes nuopelnai, atstovu klaidos — visuomenes klaidos. Jeigu atstovai vienaip ar kitaip elgiasi, tai dažniausiai paroda, kad pati visuomene vienaip ar kitaip pamoke juis elgties. Dažniausiai visuomene jau tuo esti kalta, kad neperspeja savo atstovu, kaip nepridera veikti, nepamoko, kaip reiktu geriau veikti.

Apie buvusiuosius, dabar pasmerktus atstovus, rodos, niekas nera pasakę, kad jie butu veikę del asmeniškios garbes, nevisuomenes naudai. Todėl, musu nuomone, kiek galima, palengvinti ju likimą yra priederme net tu, kurie yra ne tokiau-pat, kaip jie, pažiuru. Žodžiu sakant, visuomene turetų sau pasiimti betn dali ju bausmes, ir tai ne tik-tai ta visuomenes dalis, kuri žadejo palaikyti buvusiuosius atstovus, bet itisa visuomene. Todėl gerai butu, kad žmones, kurie pažista buvusiuosius atstovus ir kuriais pasitiki visuomene, sužinotu tikraji nukentejusiųjų padejimą ir paprašytu visuomenę pašalpos.

Viltis.

JUOKAI.

Jinai (valkatai). — Še, duodu tau penktuką ne delto, kad tu esi jo vertas, bet delto, kad man tatai patinka.

Valkata. — Ačiu tamstai. Ar negaletum duoti dešimtuką ir tureti visišką užsiganedinimą?...

Girardville, Pa., Rugpinėig 2, 1909.

"Draugo Redakcijai.

Gerbiami Tautiečiai!

S. L. R. K. A. centro komitetas savo susirinkime Wilkes-Barre, Pa., 28 d. liepos nutare paimti Jusu garbaus laikraščio 120 egzemplioriu visu Susivienijimo kuopu sekretoriams po vieną. Dabar visi mato, ked be organio negalima susižinoti kuopoms su centro vyriausybe. Todėl meldžiu pagarsinti savo laikraštyje centro komiteto adresus.

Meldžiu teip-pat patalpinti skaitlines, parodytas pp. Vieraičio ir Stankevičiaus apie Susivienijimo nariu skaitliu. Iš apyskaitos pasirodo, kad sekretoriaus ir knygu peržiuretoju skaitlines mažai ką tarp savės skiriasi. Todėl ir "Žvaigždes" sąskaitas reikia užmoketi pilnai.

Kun. S. Pautienius,

S. L. R. K. A. prezidentas.

PAJIESKO VARGONINKO.

Geras, sąžiningas vargoninkas, mokas lietuviškai, angliškai, lenkiškai ir slavokiškai, gali gauti tuojan vietą. Atsišaukti pas:

REV. I. ABRONAITIS,

DUBOIS, PA.

DRAUGAS
KATALIKISKAS LAIKRASTIS
PASVĘSTAS AMERIKOS LIETUVIU KATALIKU
REIKALAMS

Eina kas savaitė iš Wilkes-Barre, Pa.

Kaina: metams \$2.00, pusmečiui \$1.00, trims mėnesiams 50 centų. Europoje ir kitur \$3.00

Adresas:

"D R A U G A S",
314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Iki kol pinigų, rankraščius ir korespondencijas reikia siusti pas:

Rev. V. Vizgirda,
190 S. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

"D R A U G A S"
(THE FRIEND)

WEEKLY, published at 314 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa.

Subscription: \$2.00 a year, \$1.00 six months, 50 cents three months.

Rates of Advertising on Application.

P A S A R G A

Neatejus lietuviškoms raidėms i laiką, šitą "Draugo" numeris tapo atspausintas be kai kurių lietuviškojo rašto ženklų. Tolesni numeriai eis priderančiai.

REDAKCIJOS PASTABOS.

Atkreipiame skaitytojų atidą į straipsni: "Visapasauline Romybe". Pajudintas jame dalykas svarbus ir mums iš kai kurių atžvilgiu. Nereikia abejoti, kad artėneje ar tolesneje ateityje kares išnyks, kad ju vietą užims kraštu federacijos ir santaikos teismai. Šiuo tarpu galima tikėtis, kaip tatau ivyks.

Augščiau ivardintame straipsnyje mums idomus trečias projektas priverstinis romybes. Skelbia jisai, kad jeigu penkios stipriausios viešpatijos pasaulyje: Vokietija, Anglija, Prancija, Jungtinės Valstijos ir Japonija susivienytų, tad priverstu klausyti savęs visą pasauli ir neduotu silpnėms viešpatijoms pradėti karę nei prieš save nei viena prieš kitą. Čia tuojau pastebime, kad Rusija nuvaryta i užpakali ir paskaityta silpnėse viešpatija net už Japoniją. Bet duokime, kad sumanymas ivyksta — butent, kad penkios viešpatijos sudaro hegemoniją ir verčia visą pasauli klausyti savo paliepimu. Kas tada?...

Prisižiurekime viešpatijoms. Pirmučiausiai Vokietija, kuri jau yra draučiausia ant žemės ir kuri, kaip manoma, bus galingiausia ir ant mariu. Po Vokietijos itekme raudasi Austrija, Skandinavija, Danija, Niderlandai ir europine Turkija. Novobazaro sandžakas (provincija) tyčia ispraustas tarp Serbijos ir Juodkalnio, o Bosnija su Hercegovina prikerpta prie Austrijos tam tikrai, kad Balkanu pusiasalio slavai negaletu susivienyti i vieną viešpatija

(po Rusijos globa). Tokiu budu, ivykus sumanymui, visas Europos vidurys... nuo Arktiškojo okeano iki Aigėjiškųjų mariu — juridiškai ir faktiškai — glaustusi po kaizerio veluku. I rytus galetu atskirta nuo okeano didelė, bet silpna Rusija, i vakarus — Prancija, kuri vadovautu lotiniškoms viešpatijoms (Italijai, Ispanijai, Portugalijai). Jungtinės Valstijos taptu visos Amerikos galva, Japonija viršininkautu Tolimuose Rytuose, o visos keturios, susijungusios su Anglija užvaldytu visą pasauli. Žinoma, pirm visko taretu viena kitai prizadeti, kad neuzbegines viena kitai už akiu — kitaip tarint, visos penkios pasidalintu (kaip tai sako) itekmes sferomis ir išsideretu savarankiškumą savose srityse.

Kokios butu to visko pasekmes?

Viena pasekmiu šitokios sutarties butu negeistiua mažėsnems ir pavergtoms tautoms. Negalima abejoti, kad kiekviena viešpatija stengtusi susistiprinti savoje sferoje ir panoretu panaikinti visokius separatizmo apsireiskimas — kitais žodžiais sakant, vokiečiai pradetu visus vokiečius, prancuzai prancuzinti, amerikiečiai amerikanizuoti, ir tt. — žodžiu, pradetu drąsiau ir be jokios baimės daryti tą, ką ir dabar daro.

Pastarais laikais pasklydo gandas, buk Rusija norinti parduoti Lenkiją ir Lietuvą vokiečiams. Kas šitą gandą sukele, ar projektuojamas panaikinimas tvirtapiliu Lenkijoje, ar kitkas, bet vis-gi šitokia naujiena mums labai nesmagi. Buti vokiečiu naguose mums butu daug sunkiau, nekaip vaitoti po meškino letena. Bet tiketi, kad galop musu tauta paskės vokiečiu ar kitos kokios tautos vilayse, me tiesiok negalime. Turekime vilti, kad kad kares išnyks pačios savaimi, kaip išnyko dueliai, deginimai ant laužo, torturos... Tikekime, kad pasaulis eina geryn, ne blogyn. Atsiranda pas žmones daugiau ir daugiau mandagumo, švelnumo, paguodojimo kitu asmenu. Jau tautą pradeda paguodoti, galime tiketis, kad stipresnieji pripažins žmogiškas teises silpnėms. Jeigu tatau tiesa, kad žmonijos pimutiniu rūpesčiu yra jieskoti ekonomijos visame kame, tai juk netoli gal toji valanda, kad jinai pamatys, jog kares yra ir brangios, ir pragaištingos, ir bianrios ir nemoraliskos — pamatys, kad pigiau, gražiau ir naudingiau visiems sugyventi vienybeje, visas nesutikimu priežastis atiduodant bešališku žmonių nusprendimui.

Koks tai J. Klajunas protestuoja "V. L." prieš atvaikšciojimą kun. Al. Dambrausko jubiliejaus. Žinoma, protestuoti galima prieš bent koki daiktą, ypatingai, jeigu kam jisai nepatinka; bet nepadoru protestuoti vienatiniai delto, kad kam liežuvi niežti arba pavydas ima. P. Klajuno protestas išrodo, lyg anoji pasaka apie lapę ir vynuoges: lape išpeike vynuoges delto, kad... negalejo ju pasiekti. Klajunas priraše nesąmoniu apie musu garbu jubilatą delto, kad nei jis pats nei niekas iš "savuju" neturi kun. Dambrausko gabumu nei nuopelnu. Lietuviu visuomene žino, kas yra kun. D., ir atiduos jam priderančią garbę. Bereikalingi tauškimai nueis vejais...

Kauno vyskupijos valdytojas, vykupas G. Cirtautas, paleido aplinkrašti, kuriame paragino gerus katalikus mesti aukas pastatymui paminklo vyskupui Merkeliui

Giedraičiui. Paminklas bus pastatytas Varniuose, senoje Žemaičių vyskupijos sostinėje. Šiandien sueina tris šimtai metu nuo mirties to didelio lietuvių veikėjo. Vertetu ir mums pasirodyti, kad ryšiai tarp Lietuvos ir išeivių dar nėra pertraukti visiškai. Aukos vyskupo Giedraičio paminklui priima "Draugo" redakcija.

Fr. J. Keserauskas ir keturiolika kitų jaunu lietuvių protestuoja ("V. L." No. 27) prieš Haight'o žemes dirbimo mokyklą. Toji mokykla yra Muskegone, Mich., ir kviečia pas save jaunus, bet neturtingus vaikus, norint išmokyti agrikulturnis. Buvo joje vienu tarpu 19 lietuvių ir tikejosi išmokyti naujos profesijos labai lengvai — bet pasirodė, kad tai ne mokykla, bet naujas budas pasigaminti darbininkus farmai uždyką. Po straiku ir ilgu derybu tapo išgautos ilgesnes valandos mokslui ir kai kurie kiti palengvinimai — bet užtai valgis pavirto niekais. Visa keturiolika lietuvių surašė protestą prieš valgi, mokymo sistemą, sąžines laisves varžymą (lietuviai būc verčiami vaikščioti nedeldieniais i kongregacijonalistu kirke) ir tt. — ir padave ji Haightui, bet šiam atsisakus išpildyti reikalavimus, trylika apleido mokyklą, palikdami Muskegone tik vieną A. Šileiką.

Tokių mokyklų Amerikoje yra daugiau. Reikia isitemyti gerai vieną daiktą — butent, kad tiktai viešos istaigos (pav. publiškos mokyklos) arba tokios, kurios yra užlaikomos iš ypatingu šaltiniu (iš užrašu, auku ir tt.) tegali duoti mokslą dykai. Visi žadejimai duoti mokslą mainais už fizišką darbą nera išpildomi. Lai tolesniu laiku lietuviu jaunuomene apsižiuri geriau ir nesidnoda apsigauti skelbimais ir reklamomis.

A. a. Mare Klimiute susilauke dailaus paminejimo "Tevyneje". Teip, talentas, dora ir gera širdis visados ir visur yra gerbiami ir augštinami.

IS SUSIVIENIJIMO LIETUVIU RYMO-KATALIKU AMERIKOJE SEIMO.

(SVEČIO ISPUDŽIAI).

Dar gyvendamas tevyneje, visados troškau pamatyti gyvenimą broliu-lietuviu, išsidanginusių šiton svečiu šalclen.

Plaukdamas laivu ir žiuredamas i vandenyno banguarėias vilnis, lyginau jas prie šio pasaulio jūros, lyginau jas prie audringesnio už jurą, Amerikos lietuviu gyvenimo.

Nes Lietuvą tankiai pasiekia trukšmingo Amerikos lietuviu gyvenimo atbalsiai; pasiekia vaidu, nesutikimu aidas — teip, jog mano vaidentuveje lietuviu susibendravimai greičiau i susivaidijimus buvo panašus.

Dabar, sededamas vagone ir braukdamas i Clevelandą seimam, nesitikejau nieko linksmo tenai patirti. Jau istisi metai, kaip Susivienijime nieko gero nebuvo girdeti, tik riaušes, vaidai ir nesądora.

Atvykęs i Clevelandą ir prisitardamas prie susirikimo vietos, umai išgirdau nepaprastą trukšmą. Nereikėjo nei kelio klausiti: ten be abejo lietuviai "seimą daro".

Lejęs i vidu, radau susirinkusiu keliasdešimt delegatu, tarp ju keliolika kunigu. Visu švarkai padabinti karkardomis su parašu: "delegatas". Išrinko ir atsiunte juos Susivienijimo knopos, išsimečiusios po visus lietuviu apgyventus Amerikos kraštus. Ju išrinkimas vel tai vaisius smarkios agitacijos ir išklajimo lešu Susivienijimo vadovu. Pildydami delegatu priedermes — kalbejo ir dar kaip! Vieni garsiai šauke, rupindamiesi kits kitą užrekti, kiti trepsejo kojoms, treti stengesi malšinti isisiu bavirusią minią; tatai viskas dare toki "ermyderi", kad per ji nesigirdejo nieko.

Perdaug nesistebejau, žinodamas, kad be trukšmo nepapeieina tokiuose atvejuose niekur: Pauzt paužia ne tik lietuviai savo seimuose, bet ir dumos atstovai Peterburge, dar-gi paužia ir Vienos ir Berlyno parlamentuose. Todel, užėmęs vietą mošaliai, kampelyje, ir apsiginklavęs kantrybe, pradėjau klausytis. Situacija pamaži pradėjo aiškėti. Buvo tai prezidento seimo vedimui rinkimai. Netrukus pirmininkas išrinktas slaptu balsavimu, ir ima i savo rankas seimo vadeles. Trukšmas nutyla, prasideda svarstymai. Mat Susivienijime, kaip ir kiekvienoje žmonių istaigoje, beesama notobulybiu, gal ir paklaidu. Iš to nepasikakinimai, apmaudai. Jau visi metai, kaip jame viskas tarsi verda; rusenas ugnis, verčiasi dumai, renkasi garai ir dujos; ir dabar oras tarsi elektros pilnas; reikia degtuku. o kils audra, sugrumes griausmai.

Bet štai susirinkimo vairą ima i savo rankas energiškas pirmininkas ir geležine ranka pradeda valdyti minia. Darbas eina rimtai, laikomas tam tikrose vežese. Partiviškumas, kova prieš asmenis atmetama. Sales atmosfera ataušta, geiduliai varžomi, protas ima viršu. Ir pasirodo, kad lietuviams proto netruksta. Ir ne dyvai, juk kuopos čionai atsiunte protingiausius savo narius. Toje saleje, galima sakyti, buvo lietuviu tautos proto gera dalele.

Kalbetojai veržte veržiasi prie balso. Kai kurie moka savo mintis apvilkti gražiu ivalku, išreikšti inteligentiškais sakiniiais. Matosi pažinimas ne tik Susivienijimo konstitucijos, bet ir Suvienytuju Valstiju tiesu.

Tokiam publikos išauklejimui reikejo padeti nemaža darbo. Ir tasai darbas yra atliktas. Darbas sunkus ir ilgas. Šitas seimas yra iš eiles dvidešimt ketvirtas.

Svarstymuose apie pašalpas seimas parodo gerą lietuvišką širdi. Nei šešelio šykštumo. Visiems, kurie pagalbos prašo — duodama. Juk tam, gird, Susivienijimas ir esti, kad gelbetu žmones.

Tas pats dosnumas matosi ir tautiškuju centu dalijime. Prašo aukos mokslo vadoveliams leisti, duoda \$300. Atsiunčia pasveikinimą Marijampoles apšvietimo draugija "Žiburys", prašo pašalpos savo užlaikamai mergaičių progymnazijai — duoda 1000 rubliu. Tikrai karališka dovana! Sveikina seimą "Dailes" draugija, net nieko neprašo. Seimas iš savo inicijativos mutaria: Atiduokime lietuviu dailei paskutini tautišką centą. Ir atiduoda...

Galima pasigereti ne tik dosnumu, bet ir supratimu augštesniuju kulturos dalyku reikalingumo.

S. L. R. K. A. 24-sai seimas aiškiai parode šios organizacijos gyvumą ir reikalingumą. Nors šiu metu Susivienijimo istorija buvo gana liudna, tečiau net tuose išbandymo metuose nariu skaičius nekiek nesumažėjo, dar-gi

— užaugo. Ir šioje valandoje, prisidejus Sandarai L. R. K. A., perviršina 5 tūkst. Yra tai, be abejo, didelė galybė.

Dar-gi, seimas parodė, kaip be pamato yra, kai-kuriu musu pirmėivių spejimai, buk lietuvių katalikų Susivienijimas turesias su laiku pranykti.

Pagalios, seimas parodė, kad tuodu žodžiu: katalikas-lietuvis, yra družai susipynę, susigiminiavę; kad visos pastangos tu, ką nori sukelti tarp tu dvieju neapykanta, — pasiliko be pasekmes. Lietuviai niekad nepaliaus katalikais buvę.

Adomas Domeika.

Su didžia pagarba

KUN. S. PAUTIENIUS prezidentas,

P. O. Girardville, Pa.

JONAS RIKTERAITIS vice-prez.,

67 James St., Waterbury, Conn.

KAZYS KRUSINSKAS sekretorius,

324 South 1-st St., Brooklyn, N. Y.

GABRIS LAIBINIS, išdininkas,

F. O. Box 135 Duryea, Pa.

JONAS VIERAITIS,

107 So. Harding St., Worcester, Mass

KAZYS VAŠKEVYČIA,

186 Jefferson St., Newark, N. J

kasos
globejai

KUN. V. VIZGIRDA knygius,

190 So. Meade St., Wilkes-Barre, Pa.

KUN. V. STAKNEVIČIA dvasiskās vadovas.

207 Adams St., Newark, N. J.

VAKIU SKYRIUS.

LAISVE.

Vaikas nešė kletelę, kurioje tupejo du paukšteliu. Jis juodu pagavo ir norejo ką nors norints parduoti. Paukštukai gailiai cype nelaisveje ir, besimetydamu i šalis, stengesi laukan išlekti.

Vaikuti susitiko išblyškusių ir vargingai apvilktas žmogus; jis gailėstingai dirstelejo kletelen ir pasiklause:

— Kiek nori už vieną paukšteli?

Vaikinas pareikalavo penkiu centu.

Nepažistamas žmogus, padavęs vaikui pirigą, paėmė vieną paukšteli, meiliai jį paglamonejo ir paleido.

Paukšteliis linksmai užgiedojo ir nuleke i artimus krumus.

Paskui žmogelis nupirko antrą paukšteli ir taipogi sugražino jam laisvę.

Vaikinas labai nusistebejo ir klause nepažistamo:

— Delko tamsta teip pasielgei?

Vargšas jam atsake:

— Aš pats ilgai buvau nelaisveje; ilgai ir nekaltai kalinyje kentėjau!...

Tuomet aš neregejau nei laisves, nei saules, nei tyro oro, nei savo gimines!... Dabar aš gerai numanau, kas tai yra nelaisve! Todėl aš ir jaučiuosi laimingu, nes galejau sugražinti laisvę ir laimę paukšteliams.

Ksav. Vanagelis.

KIRVIS IR PIUKLAS.

Du buru atvyko girion sau malku pasirupinti. Vienas ju turejo kirvi, kitas — piuklą.

Išsirinko juodu medį ir pradėjo ginčytis; pirmas prisipyre medį kirsti, antras-gi norejo butinai jį piuklą nupiauti.

Jiemiems ilgai besiginčijant, atvyko judvieju kaimynas Lauras ir tare:

— Aš tuojau judu sutaukysiu; jeigu kirvis aštrus, tai medį kirsime; bet jeigu piuklas bus dar aštrusnis, tuomet jį piausime.

Paėmęs kirvi, Lauras pradėjo medį kirsti; bet kirvis

buvo labai atšipęs, ir kirsti medį buvo negalima. Paskui jis paėmė piuklą, bet šitas buvo dar menkesnis, ir medžio visai nepiove.

Nusišypsojo Lauras ir tare savo kaimynams:

— Paliukita besiginčiję!... Kirvis nekerta ir piuklas nepiauja. Pirmiau judu išgalaskita atšipusi kirvi ir netikusi piuklą; paskui galesita ginčytis.

Ksav. Vanagelis.

GRYBAL

Maža Katriute nubego girion pagrybautu.

— Motinele! — sušuko linksma mergaitė, parbegusi namo su grybais: — štai kokių gražių brybu aš parnešiau!... Žiurek, mamyte, priėmkau kupiną pintinelę!... Kokie jie gražūs, raudoni ir išmarginti baltais taškeliiais! Čirioje buvo ir baurus grybai; tokie, kaip tu andai iš grios parnešei, bet aš ju neemiau!...

Motina nusijnoke ir pasake:

— Kvailute, kvailute mano dukrele!... Šitie gražūs grybai — musomiriai, o balti ant ju taškeliiai — nuodai. Nuo šitu grybu galima mirti; anie-gi grybai, kuriu tu neemei, nors ir negražūs, bet skaus ir nekenkia žmonių sveikatai.

Motina liepe mergaites grybus išmesti; tik vieną ju, palikus, iškepe, pabarste su cukrum ir padejo ant lango. Pirkioje buvo daug musiu; kai-kurios pasiskubino kepsnio paragauti.

Netrukus Katriute užtemijo ant lango, stalo ir grindžių daug išgaišusių musiu.

Ksav. Vanagelis.

SENI KAILINIUKAL

Musu bažnytkiemyje atsitiko nelaime: didesne puse kaimo dumais nuejo...

Gyvenamosios trobos, tvartai ir kluonai su gerybe sudego teip, kad beveik nei vieno rasto nebeliko.

Musu ukininkai arti vienas kito gyveno, ir ruduo

buvo sausas; todėl taip smarkiai šitas vargas mus pabaudė.

Kunigas, kaip tikras tėvas, stengėsi kaimiečiams nelaimę palengyvinti. Jis važinėjo po aplinkinius kaimus ir rinko, ką kas davė, vargdieniams-padegeliams.

Žmonės, budami tikri krikščionys, dosniai krove, kas ką galejo: vienas gerybes, kitas ropučiu, kitas šieno, kitas ir drapanu ar marškiniu nepasigailejo.

Artinosi žiema. Tulas padegelis neturėjo nei kuo apsivilkti.

Vieną dieną atėjo pas kunigą dvylikos metų vaikinai. Mandagiai pasveikinę kunigą, jis nedrąsiai pasakė: "Girdejau, kad jūs malonybe renkas aukas padegeliams; aš pats neturtingas, tačiau norėčiau nors trupučiu sušelpiti nelaimingus: štai atnešiau savo senus kailinius... jau jie pušetinai sudrįskę, net gėda man jie kitiems duoti. Tačiau gal rasis kaimo vaikinai, kurs nei tokiu neturi; dabar jų šalčiai prasidėjo!... Ko kito duoti neturiu".

— Mylimasis vaikeli! — tarė kunigas, pabučiavęs vaikiną: — Tu atiduodi viską, ką turi, todėl tu labai daug duodi. Tegul Viešpats tave palaimina, vaikeli! Žinok, jog tokiu keliu eidamas, gerai ir toli nueisi. Palaimintas žmogus, kurs artimo skauduli jaučia!

Ksav. Vanagelis.

TEISINGUMAS.

Du kaimynai, Stepas ir Andrius, ilgai besiginėdamu, nutarė iš laižybų eiti; laimejusiai laižybas turėjo gauti nuo antrojo šimtą rublių.

Neilgai trukus, dar ginčui neišsiaiškinus, Stepas mirė. Andrius, kokiam laikui praslinkus, atėjo pas mirusio kaimyno našlę ir tarė:

— Nabašnikas per laižybas pralaimėjo man šimtinę; ar tu man užmokesi jo skolą?

Netarusi nei žodžio, našlė paėmė raktą ir nuėjo paimti paskutinius vyro sutauptus pinigus; radusi šimtą rublių, padavė juos Andriui, sakydama:

— Negeisčiau, kad kas-nor minetu mano mirusį vyrą netikusiais žodžiais; todėl būk malonus, tamsta, priimti šituos pinigus.

Andrius, pinigų nepriėmęs, atsakė:

— Ne aš, tik Stepas laižybas laimejo... Todėl jums nuo manės priguli gauti šimtinę; štai pinigai, teikites nuo manės priimti!

Padejęs našlei pinigus, Andrius nuėjo namo.

Ksav. Vanagelis.

NAMINIS VAIKU AUKLESIMAS.

"Musu laikuose, kuomet jaunuomene nuo mažens tokia aibe sunkiu pavojū yra apsiaubta, nieko tinkamesnio negalima pamislyti kaip auklėjimas, kuris remiasi ant tikro tikejimo ir doros pamatu. "Popiežius Leonas XIII. Enciklikoje "Humanum genus."

IŽANGA.

Svetimtaučiai gal pasigirti daugeliu mažesniu ir didesniu veikalu apie vaiku auklėjimą. Męs bet, tik ką atgiję, pačioje pradžioje savo tautiškojo gyvenimo ir mažai te-ką esame nuveikę ir daug mums nedatenka. Štai žuga jaunoji Lietuvių karta. Musu priederme yra išaukletoti lietuviams ir dorais žmonėmis. To tikslo pasiekti, apskritai kalbant, neužtenka kad ir geriausia mokykla, kurios męs taip pageidaujame. Reik musu vaikams būtina gero naminio išauklėjimo. Šio veikalėlio rašytojo troškimu yra, kad, kuoprieinamiausiai paaiškinus namini vaiku auklėjimo būdą, ir i vargingiausią ižengti bakažę ir tapti patareju gimdytojams ju sunkiame darbe. Jei jo troškimas nors mažoje dalyje išsipildis, pasieks jo darbas savo tikslą.

"Vaikučiai, tiesa, meilučiai; bet didelis triušas, kurio ju auginimas reikalauja, tai per sunkus yra dalykas." — tokia yra, paprastai, žmonių nuomone apie vaiku auklėjimo sunkenybes. Pasidžiaugia koki laiką vaikučių linksmumu, toliaus bet, kiek galint, palieka juos, be priežiūros, patiems sau. — Turint vaikus, ką-gi jau beveiksi, reik juos valgydinti. — Supykde tėvus, reik juos rykšte ar lazda gerai nubausti. Kiek sykiu ir kur smugiai kris

už ką ir kokiam tikslui, tas neapeina. Su vaikais pagal upą pasielgiama, be jokio sąprotavimo. Jei vaikas, tėvu upą pažinęs, moka, audrai užėjus, iš kelio jiems prasi-traukti, tai gal viską, ką nori, daryti. Apie dorą vaiku auklėjimą tėvams nerupi, juk ir jie patys ne kitaip buvo auginami, o betgi ant svieto tebegyvena. Paugęs vaikai reikes juos leisti i darbą, o geresnese išlygose ir i mokykla. Ištikro, nemaža atsirastu tėvu, kurie visai vaiku i mokslą neleistu, jei jie prieš 14-us metus galetu gauti darbą, arba valdžia neverstu tėvu leisti vaikus i mokslą. Iš-jo kudikis mokslą, tai jau užbaigtas jo auklėjimas, gal sau sviete gyvenimą daryti, o jei tėvai turtingi, tai bus jam ir taip iš ko gyventi.

Jei tėvai žinotu, kad tikra žmogaus laime neprigul nuo turtu ir aukso, bet nuo ramios ir geros sąžinės, tai kitaip jie rupintusi apie savo vaiku ateiti. Žmogus gal rasti laimę kiekviename luome ir pašaukime jei tik ramybe ir užganedėnimas tvirtai jo dušioje gyvena. Jei tėvai palieka vaikams pinigų pluoštą arba pagelbsti jiems turtingą urasti moterysteje porą, ar gerą sviete vietą, tai tiki, kad tuomi išlygina visas ju auklėjimo klaidas ir nedateklus. Ir taip išsiunčia savo vaikus su ivairiomis doriškomis ydomis su neapramdytais pageidimais i pavojingą sviete karę, kurioje jie tikriai bus parblokti, nes pikčiausi savo priešą nešasi širdyje.

Kas mano, kad vien tik mokykla ir Bažnyčia vaikus privalo išaukleti, tai labai klysta. Mokykla priima vaikus tokiame ju amžyje, kada pamatinis ju auklėjimas jau buna atliktas. Vaiku protas išbunda antruose o tankiai ir

pirmuose jau metuose; nuo to laiko ir doriškas jų auklėjimas tur prasidėti. Klaidas ir apsileidimus pirmųjų metų joks velesnis auklėjimas negales pilnai pataisyti. Į mokyklą susirenka vaikai ivairaus pobūdžio ir su visokiomis ydomis. Yra tai visai negalimas daiktas, pilnoje vaiku klesoje ir tik keliuose laiko valandose, tureti ypatingai atkreiptą atydą ant vieno tik vaiko. Pagalios, daugelyje atveju, ką vaikams pagalbes ir geriausi mokykloje pamokinimai, jei jie namieje piktą paveizdą regi? Ką tevų kalte ar apsileidimas padaro vaikams blogo namieje, to jokia mokykla negal ataisyti. Svrbiausia vaiku auklėjimo istaiga, tai tevų pastoge.

Išauklejimas yra pamatu ne tik pavienia žmogaus gyvenimo, bet ir visos žmonių draugijos. Šiandieninis draugijos gyvenimas yra užkrestas daugeliu dideliu klaidu, kurias valdžia savo drausme gal apmalšinti, bet niekad negal visai jų išgydyti, kol nepasieks ir neužtvenks pačio šaltinio iš kur blogas paeina.

Išnaudojimas neturtingu, apgavimai, vagystės, veidmainyste, darbo vengimas, apsileidimas, netikejimas ir bedievyte, žodžiu, apleidimas priedermiu link Dievo ir artimo, tas viskas ką dabar apverkiame, tur šaknis blogame ir klaidingame vaiku išauklejime. Jei vaisto jieškosome to blogo pataisymui, tai ji rasime vien tik geresniame ir ant krikščioniškųjų pamatu atremtame auklėjime.

Auklėjimas yra tai vaisingas grūdas, kuris kartais tuojaus išduoda vaisius, o kartais tik tuomet subręsta, kada ranka ji pasejusi jau seniai ilsisi kapuose. — "Kas jaunuomenę tur, tas tur ateiti," — sako priežodis. Dievas atidave vaikeliui į tevų rankas. Tevams tinka šie Jezaus žodžiai: "Kas priimtu vieną toki mažuteli vardan mano, mane priima." Kada Dievas palaimina tevus didele šeimyna ir jie dejuoja po sunkia darbo našta, tegu savo suraminimui atsimena tuos Jezaus žodžius. Tegu atsimena teipgi sykiu ir didelę atsakomybę, kurią jie prieme ant savęs su kiekvienu nauja vaikeliu, nes, — "kas papiktia tu vieną iš tu mažuteliu, kurie į mane itikia, geriaus jam butu, idant užkabintas butu akmuo girnu ant kaklo jo, ir butu paskandintas gilume mariu."

Vaiku dušiu išganymas, Bažnyčios išaukštinimas, šeimynos ir valstijos gerove, visos žmonijos dabartis ir ateitis prigul nuo to, kaip atlieka tevai Dievo uždėtą ant jų priedermę.

Tevai, kad jus žinotumete, jogei jūsu ainiai šimtmečius da gyvens ir darbuosis palaiminimui ar prakeikimui sau ir kitiems, pagal tą, kokią jus sekla savo išauklejimu į vaiku dušias idesit, o kaip jus rupintumetes apie gerą vaiku išauklejimą! Kiek tai palaiminimo vienas tik vaikelis gal svietui suteikti! Jis yra tevų džiaukšmas ir viltis, nes jis augdamas metuose, auga išmintyje ir dorybeje; jis yra pavyzdis savo vienmečiams, nes savo pasielžimui patraukia juos į gerą. Tegu jis darbuosis augštesneje ar žemesneje sviete vietoje, jis visur paliks tik gerą, jo atmintis bus laiminama ir nauja gentkarte eis jo pedomis. Kiek nelaimiu gal pridaryti vienas tik blogai išaukletas vaikas! Apsileidęs, ištvirkęs, pagabus į visą blogą, jis nelaimingais darys visus su kuriais susides ir, deja, jei palike gentkarte sau lygią!

(T. b.)

IŠ LIETUVOS.

Nemakščiai, Reseinu aps. Žieminiai rugiai musu krašte išrodo puikiai. Gražus ir ankstybais vasarojus, velybąsis — prastesnis. Dobilai, išskyrus pirmaželius, visi išsalo, pievos visai neželia, pašarai išrodo blogi metai. Jau metas butu sienauti, kaip kitais metais, o šiemet mažai kas terpradejo lig šv. Jono. Dobilai nepradejo ūydeto, o pievos — visai tuščios per nebuvim) lietaus.

Už javus ir už kitus daiktus pas mus taip mokama:

Rugiu purui (24 gorė.)	3 r. 75 k. — 3 r. 90 k.
Miežiu puriu (24 gorė.)	3 r. 40 k. — 3 r. 50 k.
Avižu puriu (24 gorė.)	2 r. 30 k. — 2 r. 50 k.
Bulbiu puriu (24 gorė.)	1 r. 20 k. — 1 r. 30 k.
Kioušiau dešimėia	18 k. — 20 k.
Sviesto svarui	30 k. — 35 k.
Lašiniu svarui	25 k. — 28 k.
Jautienos svarui	12 k. — 15 k.
Avienos svarui	7 k. — 8 k.

Darbinikas ant gspadoriaus duonos gauna dienai nao 60 lig 90 kap.

Gers vyras, ukininko drabužiais gauna metams 60 — 80 rb., gera mergina — 30—40 rb.

Daugiau, tokios naujienos.

Kažin-koksai ištvirkelis apiplėšė parpijos kapines, nuplėšė 18 mukeliu. Ir kurtu, žmogau, anas padesi?... Kad Dievas duotu toki nutverti, — tikrai ir pats to nebedarytu, ir kitam pasagytu, kad taip nedarytu...

Birželio 21 dieną norejo itaisyti lietuvišką vakarą, ketino vaidinti "Audra giedroje" ir "Marytė, vargonininko dukteris". Buvo prisirengę ir artistai-megejai, ir vis delto netiketai neleido vyresnybe de! nežinomos priežasties. Buvo ir ištoliau atvažiavę svečiu, bet tik apsižvalge, pasidairė, ir išvažiavo, negavę pasilinksminti. Ir aplinkiniu dauguma labai lauke tos dienos. Nemakščiuose buvę vaidinama kaip ir pirmą kartą. Tiesą, praejusią žiemą vaidino "Velnius spąstuose", bet tai buvo ne sodiečiams, nes vaidino Garisiu dvare. O dabar ketino vaidinti miestelyje pas p. Jankauski. Ale tikimes, kad musu artistu megeju trusas nenueis niekais. Steugsimes gauti leidimą tolesniam laikui. Turime vilti pamatyti tą idomu ir labai mums reikalingą vakarą.

Nemakšciu Jurgis.

Viltis.

APIE KAUNO GUBERNIJOS MILŽINKAPIUS.

Anot laikraščio "S.-Z. Tel.", imperatoriškoji archeologijos komisija išsiuntusi savo nari-bendradarbi, p. J. S. Abramovą, ištirti Panevežio, Ukmergės ir Ežerenu apskričių milžinkapiu. Ypač daug tokiu milžinkapiu esą Panevežio apylinkeje, todėl p. Abramovas nuotem pradėjęs savo darbą. Birželio 18 dieną kasęs Malatiškes dvare, už 6 varstu nuo Panevežio. Pasirodė, kad tenai esama ištisu stambeldžiū kapu, išdahes, pušyne, išdalies, pievoje, per 200 sieksniu nuo Nevežio upes. Kaikurie piliakalmai senai jau esą iškasti, dar esą nekastu apie 60. Greta esama ažuolyno liekanp. Piliakalniai išrodo, kaip puse kamuolio nukirstu viršum: platumo apie 6 sieksnius, augštumo apie pusę sieksnius, augštumo apie pusę sieksniu (3—5 futai). Apačioje

vainikas iš akmenų, sudetu i vieną ar i dvi eili.

P. Abramovas iškasęs vieną, pati idomą piliakalnį; jokių papuošalų, jokių rakaundų ir ginklų neradęs, radęs tik tai kelias žmogus kaulus, tarp vidurio ir tarp apatinio vainiko, ir laužo likučius. Todėl rodo, kad žmonės taip būvę laidojami: kraudavo laužą ant žemės ar ant akmenų. Ant to laužo degindavo gyvulių aukas, o šale laužo, ant žemės guldėdavo nabaštiką. Paskui ir nabaštiką, ir sudėgusi laužą apdedavo akmenimis ir apmezdavo žemenis, kuriuos imdavo iščia-pat, todėl aplink piliakalnį pasidarydavo ravai. Sunku esą pasakyti, kuomet taip būdavo; spėjama, kad neveliau, kaip aštuntame amžiuje. Tokiu būdu išeina, kad senovės lietuviai nevisuomet degindavę lavonus.

Panašiu milžinkapiu daug yra Kauno gubernijoje, bet daugiausia — Panevežio, Ukmergės ir, iš dalies, Šiaulių ir Ežerėnų apskrityse. Lietuvių milžinkapiai, pagal Pokrovski, dažniausiai esą išmetyti ne po vieną, bet kupetomis; nuo 3 lig 80. Tokiu kupetu esą daugiau, kaip 100. Gubernijos viduryje, t. y. Panevežio ir Ukmergės apskrityse, senovės lietuvių budas ir papročiai visame grynume būvę išsilaikę dar 14-me amžiuje: mat, tą kraštą gyne nuo kaimynų nepereinamos girios ir balos; todėl ten daugiausia likę ir tu piliakalniai.

Anot "S.-Z. Tel.", Panevežio piliakalniui beveik neištyrę ir lenku mokslo vyrai.

Viltis.

Raguva, Ukm. ap. Šiu metu vasario 24 d. Raguvoje isikure "Blaivybes" Draugijos skyrius. Nuo vasario mėnesio iki šio laiko "Blaivybes" skyrius ne ką tenuveike. Manyta vienok ši tą veikti. Taip, be paprasto draugijai narių rinkimo, dar skyrius padarė keturius visuotinius susirinkimus. Per susirinkimus buvo svarstomi blaivybę paliečią dalykai ir iš "Vilties", "Vienybės" ir "Šaltinio" skaitomi apie blaivybę straipsniai. Pagaminimui gero ir naudingo blaivininkams atėjus miestelin arba namie užsiemimo buvo sumanyta įsteigti Raguvoje biblioteką ir skaityklą, bet valdžia neleido. Taip-pat neleido ir gegužės 19 dieną rengiamo vakaro. Pagyvesime, paklebesime vel: kad ne tas, tai kitas sumanymas — vis pasiseks įvykinti.

Viltis.

Vilkaviškis, Suv. gub. Sekmadieni, birželio 27. d. (n. kal.), netoli miesto, keliu beeinant namo, dvi merginas užpuole du kareiviai, nepaisydami nei to, kad su jomis ejo tris vyriškiai. Vyrams šokus ginti, užpuolikai pagrumojo kardias, kad nelistu, nes nukirsią. Vaikinai, tuščiomis rankomis bijodami prie užpuoliku listi, nubėgo toliau ir emė šaukti, kad žmones begtu i pagalbą.

Tuo tarpu kareiviai pradėjo merginas nežmoniškai draskyti; suplėšė rubus ir labai sumušė. Kai žmonės, išgirdę šauksmą, pradėjo begt ginti, tuomet doros neprieteliai maty lan, kad gali blogai buti, pagriebe iš abiejų skepetas, kiekvieną 10 rb. vertes, ir nubėgo sau.

Dar tu merginų laime, kad arti buvo gyvenančių žmonių. Tai kokios musu Šalyje moterų teises, ir kaip jos paguodoje laikomos.

Majoriškin kaimo gyventojas, J. Baronas, kuris gykia su šviesininkais buvo nuteistas ištreimimu, būvęs kurinuo

23

tai laiku parejęs namo. Devintiniu penktadieni sargybiniai gaude, noredami suimti. Bet gaudomasis pabėgęs.

Tą pačią dieną Obšrntu kaimu buvo krata pas J. Pakušą. Rasta kažin-kokiu spauzdintu atsisaukimu ir laišku, kuriuose būvę parašyta, kur deti tuos atsisaukimus. Kaltininko nesuvago.

Grumstas.

Viltis.

Naumiestyje, liepos 4 d. buvo lietuvių vakaras Vaidino "šv. Agnietės" dramą. Ketvirtą valandą buvo bandymas, o po 2 valandų — tikrasis vaidinimas; bet abu kartu žmonių buvo gana daug (sulyginant su Senpile). Vaidinimo neverta kritikuoti, nes nėra jokios naudos, tik kraujo gadinimas; antra vertus, juk tai ne artistai, o megejai. Geriau vaidino Agnietę, dar gal ir Klaidiją; nesmagu ispudi padarė vaidilytes. Rymietes puikiai dainavo (trijo). Balseliai taip maloniai skambejo-žavejo, kad net dabar aidas ausyse tebestevi skardus ir tyras, kaip sidabrinės stygos... Rubai buvo puikus tik Vestos dievaitės stovyla labai buvo panaši i baidyklę, kur kanapese nuo žvirblių žmonės stato. Choras ir muzika buvo iš Senapiles. Vede p. Iešmantas. Po vaidinimo buvo šokiai ir skrajojamoji krasa. Pirmiausiai užgriebe suktini, bet anumiestiečiai jo nešoko. O gaila — puikus šokis. Butu gerai, kad ir daugiau lietuvišku šokiu šoktu per vakarus; juk turime puikių: aguonelę, šiaučiuką, vanageli, klumpakoji, martelę ir k. Kam mums tu koketku, valcu, polku, padespanu, mazurku...

Vakaro rengejas buvo kun. Rauba, užtai jam ačiu.

Lizdeika.

Viltis.

Kun.konauninkas Burba, b. Švenčionių diekonas, neseniai paskirtas Gardino Pranciškonu klebonu, sunkai susirgo ir patsai gera valia nuo tos žymios vietos atsisake. Del ligos, ne del ko kita, jis nebepaskirtas kiton vieton, kaip tai esame pažymeje No. 72.

Viltis.

Naujai išvesti. Birželio 21 d. J. M. vyskupas Cirtautas išvente kunigus: dijakoną Martyną Malinauską, dijakoną — Praną Vainauską ir vieną Vilniaus vyskupijos — kun. Marozą.

Viltis.

Lietuvių Katolikių Moterų Draugija rengia per šv. Kazimiero Draugijos susirinkimą, liepos 8—9 d., koncertą ir kitus pasilinksminimus; "Vienybės" No. 25-me kviečiami visi tie, kurie dalyvaus šv. Kazimiero draugijos suvažiavime, valgyti pietus Liet. Kat. Moterų Draugijos valgykloje, tik prašomi iškalno prašėti apie tai laišku.

Viltis.

Tautietai! Jei reikia Tau statyti, nauji namai, artai syti seni, tai žinok kad tatai atliks kuogeriausiai kontraktieris MIKAS SLAPIKEVIČIUS, NEW PHILADELPHIA, PA. SILVER CREEK, P. O. BOX 161.

WATERBURY, CONN.
24. liepos (July) 1909 m.
Raportas Knygu! S. L. R. K. A. peržiū-
retoju.
Pagal apyskaita.
Kuopos Pileunariu Suspenduotu išbrau-
ktu.

1	158	4	3
2	111	4	5
3	40	—	2
4	38	—	—
5	117	1	6
6	49	6	—
7	259	24	—
8	52	1	2
9	37	—	—
10	53	1	1
11	146	17	6
12	30	3	—
13	130	15	9
14	6	—	—
15	101	13	—
16	43	3	3
17	172	11	—
18	19	1	—
19	33	6	—
20	42	8	—
21	62	3	—
22	5	2	—
23	24	4	—
24	129	6	2
25	3	—	—
26	22	1	—
27	14	2	—
28	147	7	2
29	20	—	—
30	94	9	4
31	182	14	4
32	6	—	—
33	10	—	—
34	5	—	—
35	16	1	4
36	61	2	1
37	7	—	—
38	65	2	1
39	22	—	—
40	143	10	3
41	43	3	1
42	68	6	5
43	37	3	3
44	26	—	—
45	3	—	—
46	30	—	—
47	33	1	—

48	2	—	—
49	11	—	—
50	7	—	4
51	48	2	—
52	20	1	4
53	13	1	—
54	17	2	1
55	10	1	—
56	35	4	3
57	13	—	1
58	48	1	1
59	7	—	—
61	151	1	1
62	5	—	—
63	21	3	—
64	5	—	—
65	3	3	—
66	71	—	2
67	5	1	—
68	23	—	2
69	15	—	—
70	25	1	1
71	17	2	—
72	15	—	—
73	15	1	1
74	37	3	7
75	44	1	—
76	10	—	—
77	45	2	1
78	17	3	—
79	9	—	—
80	18	2	—
81	5	—	1
82	7	—	1
83	17	1	1
84	16	—	1
85	155	31	39
86	17	—	—
87	29	15	6
88	1	1	3
89	10	—	—
90	27	7	2
91	81	3	3
92	10	—	1
93	11	1	6
94	29	12	3
95	14	1	1
96	10	2	1
97	52	4	6
98	3	5	38
99	17	—	7
100	15	4	3
101	22	—	—
102	12	—	—
103	21	—	1

104	4	1	—
105	26	8	3
106	3	2	—
107	50	2	—
108	10	—	—
109	6	—	—
110	5	1	—
111	7	—	—
112	10	—	—

Viso labo pilnu pagal Konsti-
tocija 4,287 narej
Nepilnu pagal Konstitucija 658 narej
Suspenduotu viso labo 314 nariu
Išbrauktu..... 224 narej

Jonas M. Vieraitis.
V. Stankevičia

Aukos šv. Kazimiero Seseru Vienuoly-
nui iš Bayonne, N. P.

Kun. M. Sedvydis	\$50.00
Sedvydis Pranas	5.00
Morkiute Anele	2.00
Jusalis Jonas	1.00
Matulevičius Vincas	25
Grikštuke Barbora	25
Gudaitis Antanas	50
Kielinekas Jonas	25
Balčiunnas Juozas	50
Lukaševičiute Petrone	50
Lukaševičiute Anele	50
Adomavičia Jonas	1.00
Latvelis Juozas	25
Jokubaitis Jonas	1.00
Bulvidas Antanas	1.00
Čipinskas Juozas	50
Vačkis Martynas	50
Pareikis Matušas	1.00
Grikštas Petras	50
Amsiejus Konstantas	1.00
Zableckis Petras	50
Žičius Martynas	1.00
Puida Andrius	50
Andrulevičius Mikolas	1.00
Smulka Tleksandras	1.00
Varpucianskis Vaelovas	50
Majauckas Konstantas	1.50
Majauckas Edvardas	1.50
Seselskis Antanas	1.00
Juškevičia Kazys	50
Maslauckas Vladas	2.00
Zaleskis Boleslovas	1.00
Dainys Simanas	50
Baldivas Stasys	25

Paulauskiene Juzė	50	Bliuvas Jurgis	1.00	Lakickas Jonas	25
Šturmas Bernardas	50	Paulauskas Jonas	1.00	Galinis Jonas	50
Zableckis Juozas	50	Ališauckis Mikas	25	Mickevičius Antanas	1.00
Lapinskas Jonas	1.00	Mickevičius Stasys	2.00	Budrevičius Matjošius	50
Šrakauckas Antanas	50	Krivineckis Juozas	50	Abraitis Juozas	25
Banelis Adomas	50	Linkus Aleksandras	50	Polteris Jonas	1.00
Banelis Paulius	50	Linkus Jonas	1.00	Žvirblis Jokubas	1.00
Drupas Mikas	1.00	Šriupša Jonas	50	Dedena Konstantas	1.00
Balčiūnas Paulius	50	Butkus Juozas	50	Kamarauckas Juozas	1.50
Markevičius Juozas	50	Ignatavičia Jonas	2.00	Kalibas Jonas	1.00
Stašauckas Juozas	50	Kirminas Laurynas	1.00	Trutulius Jonas	1.00
Šriubša Martynas	25	Ramanauckiene Petrone	50	Pačelis Antanas	1.00
Radzevičius Vincas	1.00	Januškevičius Juozas	50	Pačelis Juozas	1.00
Maceika Adomas	1.00	Turskis Petras	1.50	Pačelis Jonas	1.00
Stankevičius Jurgis	1.00	Bauža Teodoras	2.00	Girnius Mateušas	1.00
Maceika Jurgis	1.00	Turskis Augustinas	2.00	Birute Domininkas	1.00
Maceika Jokubas	1.00	Galinaitis Jonas	1.00	Tarasevičius Antanas	50
Katkevičius Vincas	1.00	Trimirka Petras	1.00	Tamulis Antanas	50
Brazineckas Kazys	1.00	Pavilonis Juozas	50	Meškauckas Antanas	50
Kiviras Antanas	1.00	Gavelis Pranas	1.00	Serkevičiene Morta	1.00
Bejirštis Vincas	50	Vaičaitis Juozas	50	Juknevičius Mateušas	1.00
Aidukas Juozas	1.00	Linkus Liudvikas	1.00	Navikas Jonas	1.00
Saukas Antanas	50	Naveckis Adomas	1.00	Stimberys Antanas	1.00
Stankevičius Antanas	1.50	Krušinskas Stasys	1.00	Tamulis Antanas	1.00
Klimas Pranas	1.00	Jasiulionis Vincas	1.00	Repečka Antanas	1.00
Jasiulaitis Petras	25	Ivanauckas Jonas	50	Navikas Vincas	1.00
Križanauckas Pranas	1.00	Marčinkus Antanas	1.00	Kalibats Kazys	1.00
Zabernius Kazys	1.00	Gutauckas Vincas	1.00	Kalibats J. Jonas	2.00
Bernotas Petras	1.00	Sidara Ignas	50	Kalibats Jonas	1.00
Jurevičius Jonas	2.00	Jasiulionis Jurgis	1.50	Petronis Kazys	1.00
Kaminskas Pranas	2.00	Grigaliūnas Mikolas	1.50	Kniburis Mikolas	1.00
Bliuvas Vincas	1.00	Urnėžius Ignotas	1.00	Bagdonas Anicetas	1.00
Striukas Antanas	1.00	Milašas Jurgis	2.00	Blažis Mateušas	1.00
Jonaitis Antanas	50	Amšys Topilius	50	Žegonis Juozas	1.00
Kaminskiute Kaze	25	Stančauckas Vincas	50	Velikonis Mateušas	50
Bernotas Paulius	50	Kalinauskis Motiejus	1.00	Deksnyš Vincas	1.00
Radušis Jonas	2.00	Nirbaka Mikas	1.00	Tamošiūnas Domininkas	1.00
Kasparavičia Antanas	2.00			Paknyš Nikodemus	1.00
Praukevičius Juozas	1.00		Viso: \$168.90	Lenartas Klemensas	2.00
Pilkevičius Ignacas	1.00			Gudelis Vincas	1.00
Draskinis Juozas	1.00	Iš Jersey City, N. J.		Eurba Antanas	1.00
Klimas Petras	2.00	Savickis Benedektas	1.00	Šimkunas Jonas	1.00
Saukus Ignacas	1.00	Bubas Pranas	25	Grabnickas Antanas	1.00
Mickus Pranas	1.00	Jotantas Pranas	1.50		
Saukus Jonas	50	Brazdžiūnas Vincas	50		Viso: \$51.00
Litvinskas Pranas	1.00	Sutkauckas Antanas	50		
Mickevičius Adomas	50	Šleve Benediktas	50	Iš Baltimore, Md.	
Mačiulis Jonas	1.00	Klimašauckas Mikas	1.00	Didžiuniute Aize	5.00
Kundrota Pranas	1.00	Gumauckas Antanas	25	Budriuke Petrone	2.00
Šlekiute Uršule	1.00	Jančauckas Pranas	1.00		
Sinkevičius Jurgis	1.00	Kačergis Vincas	1.00	Iš Mt. Carmel, Pa.	
Laucius Silvestras	1.00	Rinkevičia Pranas	50	Mačiuliene Prane	1.00
Bocys Antanas	1.00	Butkevičiene Ane	50		
Mickevičiene	40	Juocėvičia Juozas	50	Iš Chicago's	
Laucius Miešislovas	1.00	Juocius Pranas	50	K. T. Ž.	1.00
Norvila Juozas	1.00	Masenas Baltrus	50		
Radzevičius Antanas	1.00	Jankauckas Mateušas	25	Kun. A. Staniukynas,	
		Budrevičiēne Mare	50	10806 Wabash Ave.	
		Rainiene Ona	25	CHICAGO, ILL.	

Vokiečių cėsorius apie lenkus. Lenku laikraštis "Kurier Warszawski" sakosi iš tibrų žinių patyręs, kad Vokiečių cėsorius Vilius, beviėsedamas Suomijos juroje, ant "Štandarto", kalbėjęs tarp kitoko su Stoluipinu ir apie lenkus. — "Yra tai tauta užpuolamoji — sake jisai — su kuria reikia elgties labai aštriai; to reikalauja valstybės reikalai". Kitą syk, per pietus, cėsorius Vilius vel užsiminęs apie lenkus — "Eiti prie lenko negali plika ranka, pasake jis ši kartą. — reikia visuomet laikyti rankoje vezdas, nes kitaip isidursi sau ranką pasiėsausiusiais dygliais".

"Novoje Vremia" už autonomiją. Kažin-kas nepaprasto darosi. Menėikovas, kuris paprastai raėinejo tame laikraštyje prieš autonomiją, neseniai paraėe straipsni, kuriame Suomijos ir Baltijos pajurio pavyzdėiu remdamasis išrodineja autonomijos arba bent savavaldybes naudingumą.

— "Duokite bent-kiek nepriklausomybes atsiroms Rusijos apygardoms, nusitolinkite nuo ju bent-kiek — sake jisai pabaigoje Rusijos biurokratams. — o pažiuresite, kaip greitai gyvenimas ivykis savo teises..."

Naujos draugijos. Birėelio 16 d. Kauno gubernatorius leides isisteigti šioms draugijoms: 1) Gaides (Ežerėnu ap.) ukio rateliui, 2) Kauno draugijai ukio bandymams daryti, 3) Girtakalnio (Resėiniu ap.) ukio rateliui.

Pars duoda du šaliunai su prapertemis, o kiti keturi šaliunai yra ant randos. Kasnori, te gul Kreipiasi prie: K. KIJANSKI, 114 N. MAIN STREET, WILKES-BARRE, PA.

Vargamistra mokauntis lietuviškai, angliškai ir lenkiškai bei slaviškai, ir mokas mokėline vesti tegul atsiskaita i "Draugo" Redakcija.

OFFICE, NEW PHONE 37. RESIDENCE 1100.
LIETUVIU ADVOKATAS
JONAS S. LOPATTO.
47-48-49 Bennett Building, Wilkes Barre, Pa.

FABIOLĖ.

Garski kardinolo Wisemano apysaka. Verte Vytautas. Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzempliorių, nuleidžiamas didelis nuosimtis.

Gaunama pas:

REV. V. VARNAGIRIS,
213 S. 4th St., **BROOKLYN, N. Y.**

NAUJA KNYGA

Biblija arba šv. Raėtas
išleistas

KUN S. PAUTIENIAUS.

Tik vienas šitas šventaraėtis yra katalikiėskas.

Kaėtuoja \$2.00 ir 15c. persiuntinnu

Adresas: **REV. S. PAUTIENIUS,**
GIRARDVILLE, PA.

MOKYKIMŲ PATYS

Gramatika angliėskos kalbos mokytiė be mokytojo (apdaryta) \$1.00.

Vaiku Draugas arba kaip mokytiė skaityt ir raėyt be mokytojo 15c.

Naujas Budas mokytiė raėyt be mokytojo 10c.

Aritmetika mokytiė rokundu be mokytojo su paveikslais (apdaryta) 35c.

Pinigus siuskit per Money Order po šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS

Box 62.

NEW YORK CITY.

"Draugo" Agentai:

1. Mr. Anthony Kasparavičius
27 E. 23rd Str. Bayonne, N. J.	Mt. Carmel, Pa.	13. Miss Annie Klimaviėaite
321 Kensington Ave., Chicago, Ill.
2. Mr. A. Gudartis
Silver Creek, Pa. Box 73.	7. Mr. T. Kizieviė
Minersville, Pa. Box 167.	14. Mr. Antanas Pocius
10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.
3. Mr. Mike Šlapikevičius
New Philadelphia, Pa.
Silver Creek, Pa. P. O.	6. Mr. Mamertas Karbauskas
52 G. St. So. Boston	15. Mr. John Kazialka
1505 Bangh Ave.,
East St. Louis, Ill.
4. Mr. V. Leskevičius
Middleport, Pa. P. O.	9. Mr. Leonas Švagzdys
171 5th St. So. Boston.	16. Mr. Jos. Zujus,
61 Church St., Pittston, Pa.
5. Mr. Joseph Tamaėauskas
200 Bedford Ave.,
Brooklyn, N. Y.	10. Mr. Martin Lencevičius
150 Fiat St. Phillipsburg, N. J.	17. Mr. J. Bartuėeviė
4551 Hermitage Ave.,
Chicago, Ill.
6. Mr. J. Čizianėkas
312 S. Poplar St.,	11. Mr. Jonas Jankeviėia
96 Hull Ave., Maspeth, N. Y.	
	12. Mr. Alex Getz
3220 Illinois Court, Chicago, Ill.	